

VILNIS

LIBRARY

JUN 30 1981

STATE HISTORICAL SOCIETY

LIETUVIŲ LIAUDIES LAIKRAŠTIS
LITHUANIAN NEWSPAPER
3116 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608
Telefonas: (312) 842-7325

VOLUME LX Nr. 1

KETVIRTADIENIS, SAUSIO [JANUARY] 8, 1981

KAINA 25 c.

KASDIEN

PRADĖJOME 1981-UOSIUS KIENO SĄSKAITA PONAUA, BET AR... PENSININKAMS

Pradėjome 1981-uosius metus. Kokie jie bus, sunku pasakyti. Bet geresni už praėjusius tikrai nebus. Infliacija, recesija, ekonomikos suklurimas žydi ir lapoja. Sveikiau galvojantys ekonomistai geresnės rytdienos nenumato. Seimininkės aimanuoja, kas bus?

Didžiosios depresijos pradžioje prez. Hooveris ramino, kad netrukus kiekviename garaže bus po du automobiliu, kiekviename puode po dvi vištas, bet niekas iš to neišėjo. Vargiai kas išeis ir iš ramimų, kad Amerika turi grįžti ir būti Amerika.

...

Ronald Reagano leitenantai, perimantieji iš prez. Carterio valdžią, jau skelbia, kad naujoji administracija, labai galimas daiktas, visų pirma skelbs krašto ekonomikos nepaprastą stovį. Negašdina, kad bankams bus paskelbtas nedarbas (holiday) kaip buvo paskelbęs Rooseveltas, bet bus užsimota genėti socialines programas.

Girdi, reikės siekti valstybės biudžeto subalansavimo, sulaukyti pinigų spausdinimo mašinas, reikės mažinti mokesčių našta, reikės pinigų kariniams reikalams.

Na, ir kiemo sąskaita visa tai gali būti pasiekta. Jau atvirai sako: socialinio aprūpinimo, švietimo, švaros palaikymo ir kitokių programų sąskaitomis, netgi Social Security pensininkų sąskaita.

...

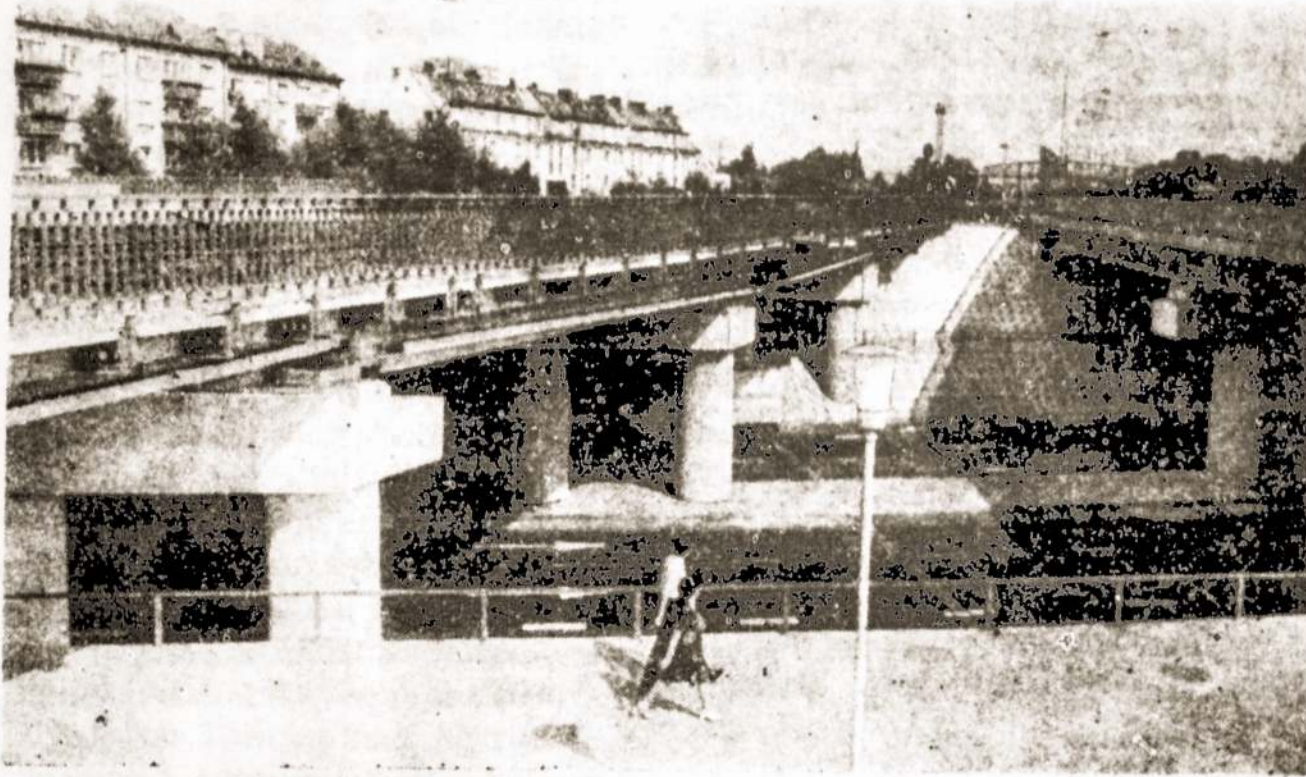
Prasti Amerikos popieriai Amerikos su užsienio politika. Visur nesėkmės po nesėkmių, nežiūrint kad visur žvanga amerikoniški ginklai. Niekas neišėjo iš triukšmo dėl Afganistano, niekas neišeina iš provokacijų Lenkijoje, nevyksta Europos sąjungininkams diktuoti. Prez. Carterio žmogaus teisėmis "saldinama" užsienio politika bankrutuoja.

Netgi ir Reagano leitenantai sako, užsienio politika nuo žmogaus teisių reikės atpalaiduoti. Vadinasi, jau ir taip susikompromitavusią Ameriką, ypač Trečiojo pasaulio akys, dar labiau sugiminiuos su reakcinėmis, diktatūrinėmis fašistinėmis šalimis.

...

Amerikoje didysis biznis, korporacijos ir imperialistinės monopolijos ponauja. Milijonais dolerių per rinkimus pastūmę Reaganą į prezidento postą, galvoja dar labiau ponauti, vidaus ir užsienio politiką užtempti visiškai ant savo kurpalio. Bet ar pavyks, prašosi klausimas. Amerikos liaudis irgi turi savo žodį, nors ne valdžioje, bet tautoje.

KLAIPĖDĄ PAPUOŠĖ NAUJAS TRANSPORTO KOMPLEKSAS

Naujojo Klaipėdos transporto komplekso centrinė dalis — viadukai.

Šiaurės uostamiesčio dalį papuošė unikalūs statynys — naujas transporto kompleksas. Traukiniai dabar kerta H. Manto gatvę tiltu, netrukdydami eismui. Dar vienas tiltas virš H. Manto gatvės leis išvengti ir autotransporto srautų susikirtimo.

Kompleksą projektavo Leningrado valstybinio tiltų projektavimo instituto ir Lietuvos Miestų statybos projektavimo instituto specialistai (projekto vyriausieji inžinieriai I. Ladyškinas ir A. Daškus), o statė jį net 20 statybos bei montavimo organizacijų. Tarp jų: 24-ojo tiltų statybos būrio Klaipėdos baro

Profesijos tariai demonstruoti, reikalauti darbo visiems. Tariai, jog reikia organizuoti sava politinė partija, nes kaip republikonų, taip demokratų partijos kadrilį šoka kapitalui. Sumerimė telkiasi kovai a la Kalifornijoje Social Security pensininkai. Varguomenės kantrybė ryšium su visko brangėjimu baigia išsekti.

Klasių kova aštrėja. Streikai, mitingai už pragyvenimo lygio išlaikymą dažnėja, protesto ir reikalavimų rezoliucijų gausėja.

...

Mums, senajai Amerikos lietuvių kartai, beveik visiškai gyvenančiai iš Social Security pensijų, labiausia rūpi, kokį likimą šiai programai lems Ronald Reagan administracija. Nes kaip atrodo, ją čiupinės.

Būsimo administracijos leitenantai ir patarėjai jau viešai kelia nuomonę, jog reiktų pensijas aptaksuoti, didinti ne pagal visko brangėjimą, o pagal algų didėjimą, vis labiau atsiliekantį nuo infliacijos. Kelia nuomonę pensininkų našlėms nemokėti tiek, kiek dabar mokama ir t. t.

Amerikiečiai pensininkai jau telkiasi, kad visa tam pastojus kelią, lietuviams pensininkams irgi reiktų glaustis prie amerikiečių ir eiti iš vien bendrame fronte kovai už pensijų neliečiamybę. S. J. Jokubka

G. Aleknavičiaus nuotrauka kolektyvas (statė abu tiltus), Klaipėdos statybos tresto 4-oji statybos valdyba, Specializuoto statybos darbų mechanizacijos tresto 2-oji inžinierių tinklų valdyba ir t. t.

Statant kompleksą, iškasta apie 100 tūkst. kubinių metrų grunto, suklotą daugiau kaip 5 tūkst. kubinių metrų betono ir surenkamų gelžbetonio konstrukcijų, perkelta dešimtys kabelių linijų bei vandentiekio ir kanalizacijos vamzdynų. Bendra komplekso vertė sudaro daugiau kaip 4,5 milijono rublių.

Statyboje buvo taikomi efektyvūs technologijos ir darbų organizavimo metodai. Pavyzdžiui, abiejų tiltų atramos buvo betonuojamos nepertraukiamu ciklu, statybininkai dirbo brigadinės rangos metodu.

Naujasis transporto kompleksas labai pagerino automobilių eismo organizavimą šiaurinėje uostamiesčio dalyje, palengvino išvažiavimą iš miesto centro.

Egipto komunistų suvažiavimas

Egipto komunistų partija veikia už įstatymo ribų, giliame pogrindyje. Simtai jos veikėjų pūdomi kalėjimuose, bet partija nepasiduoda nežiūrint prez. Sadato režimo

KONSULO A. JUŠKIO SVEIKINIMAS

Didžiai gerbiamas drauge S. J. Jokubka,

Naujųjų Metų proga prašau priimti pačius nuoširdžiausius sveikinimus ir geriausius linkėjimus Jums, visiems "Vilnies" redakcijos kolektyvo ir direktorių tarybos nariams, visiems "Vilnies" skaitytojams ir rėmėjams.

Per Jūsų laikraštį siunčiu nuoširdų naujametinį sveikinimą visiems geros valios lietuvių kilmės amerikiečiams.

Didžiai patriotinis darbas, kurį Jūsų laikraštis ir organizacijos dirba Amerikos labui ir kuris atspindi visa kas buvo ir yra geriausia Jūsų

represijų. Kaip pranešta Beirute įvykusioje spaudos konferencijoje, Egipto teritorijoje buvo sušaukta Egipto Komunistų partijos pirmasis suvažiavimas. Jo darbe dalyvavo darbininkai, valstiečiai, tarnautojai, inžinieriai ir technikai, atstovaujantys įvairiems Egipto visuomenės sluoksniams. Juos vienija siekimas atkurti šalyje revoliucinius iškovojimus, neleisti, kad Egiptas būtų paverstas imperializmo ir sionizmo atramos punktu ir karine baze.

Suvažiavimo delegatai vieningai patvirtino savo ištikimybę marksizmo-leninizmo idėjoms, proletarinio solidarumo principams ir pareiškė, kad Egipto Komunistų partija yra neatskirama dalis arabų nacionalinio išsivadavimo judėjimo, kuris kovoja prieš imperializmą, sionizmą ir reakciją.

Suvažiavimo priimtoje programoje sakoma, kad Egipto Komunistų partijos nuomone, jos pagrindinis uždavinys dabartiniame etape — sužlugdyti Camp David susitarimą ir kovoti už Amerikos karinio buvimo Egipto Arabų Respublikos teritorijoje likvidavimą.

Sajungoje su arabų nacionalinio išsivadavimo judėjimu, su socialistinėmis šalimis, visomis pažangiomis Žemės rutulio jėgomis Egipto komunistai kovos už visišką Sinaus pusiasalio, kitų okupuotų arabų teritorijų išsivadavimą.

Programoje remiama teisinga Palestinos arabų kova už savo nacionalines teises, taip pat už teisę į apsisprendimą ir savo nepriklausomos valstybės sukūrimą. Egipto Komunistų partija, nurodama dokumente, stoja už tai, kad būtų įsteigtas arabų pažangusis nacionalinis frontas, į kurį įeitų visos demokratinės jėgos, judėjimai ir organizacijos išlaikant jų politinį, organizacinį ir ideologinį savarankiškumą.

Apie tai pranešė Egipto Komunistų partijos politinio biuro narys Michelis Kamelis. Savo pranešime jis griežtai kritikavo dabartinę Egipto vadovybę, kuri, ignoruodama savo ir kitų arabų šalių tautų valią bei interesus, vykdo kapituliantišką kursą ir sudaro separatinius sandėrius su Vašingtonu ir Tel Avivu.

J. Peroba

šalyje, ateinančiais metais lai įgauti naują užmojų.

Leiskite išreikšti viltį, kad "Vilnies" teikiama įvairapusiška ir objektyvi informacija apie Tarybų Lietuvą ir ateityje sklaidys piktos valios žmonių sėjama jai neapykantą, skatins gerus jausmus tėvų žemei, o per juos ir geresnį JAV ir TSRS tarpusavio supratimą, kuris gali padėti išsaugoti taiką — didžiausią vertybę visanaikinančio branduolinio ginklo amžiuje.

Nuoširdžiai Jūsų,

Edm. Juškys

Konsulas, TSRS Pasiuntinybės
Pirmasis Sekretorius

VILNIS

Lithuanian Peoples Bi-weekly

Published bi-weekly, Thursday, except when preceded by a Holiday, by the Workers Publishing Association, Inc.
Subscription rates in United States: one year \$10.00, six months \$5.50; Chicago \$12.00, 6 months \$6.50; Canada \$15.00, 6 months \$8.00; foreign countries \$15.00, 6 months \$8.00.

3116 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608 Phone 842-7325

Second-class postage paid at Chicago, Illinois

Lenkijoje nerimas kūrenamas iš kitur

Jeigu Lenkijoje būtų toks darbininkų bruzdėjimas, šturmuojimas, kaip rašo didžioji reakcinė spauda, seniai Lenkijoje būtų kilusi suirutė. Tiesa, yra nerimo, bet tas nerimas ne toks kaip čia mums reakcinė propaganda informuoja. Lenkijos darbininkų nerimas ne prieš santvarką, siekiančią socializmo, o iš užsienio suagituotas vardan geresnio pragyvenimo.

Kad Lenkijos darbininkų nerimas nėra natūralus, o susijęs su reakcinių antikomunistinių jėgų ėjimais prieš socialistinę Lenkijos santvarką, duodasi suprasti iš reakcijos dėmesio, sukoncentruoto Lenkijoje nerimui. Daug kur yra buvę ir yra darbininkų nerimo, streikų, kovų, bet reakcinių jėgų propaganda ir jos masinė informacija nemato ir negirdi, stačiai ignoruoja, parūpo ir rūpi tik Lenkijos darbininkų nerimas, tarsi didžiausia gynėja darbininkų klasės reikalo. Kad Lenkijos darbininkų nerimas nėra natūralus taipgi yra faktas faktui, kad jis remiamas iš užsienio. Per popiežių atvirai siuntinėjami tūkstančiai. Be abejo, siuntinėjami ir kitais kanalais.

Arba pavyzdžiu paimkime AFL-CIO profsąjungų Tarptautinį departamentą, kurį anksčiau valdė AFL-CIO profsąjungų buvęs prez. George Meany, o dabar dabartinis prez. Lane Kirkland. Rugsėjo 4 d. šiame departamente tapo įkurtas "Lenkijos darbininkams remti fondas". Ir štai, kaip praneša Vašingtono laikraštis "Star", gruodžio pradžioje iš šio fondo išleista \$50,000 spaudiniams pasiūsti Lenkijon nerimą keliančiai Lech Walęsa grupei. AFL-CIO Tarptautinio departamento leidinio "Free Trade Union News" buvo atspausdinta 12,000 kopijų lenkų kalba ir pasiūsta Lenkijon.

Ką visa tai reiškia! Ar AFL-CIO remia streikuojančius Lenkijos darbininkus! Ne. Jis savo propaganda remia Lenkijos darbininkų nerimą. Ir dar gražiau. Niekur AFL-CIO tokios "paramos" darbininkams nesiuočia, tik Lenkijon.

Kokiai Amerikai kas yra naudinga

Prez. Eisenhowerio administracijos metu gynybos sekretorius Charles Wilson senato komitetui tiesiai pasakė, kad kas yra naudinga Amerikai. Jis tada buvo General Motors korporacijos prezidentas. Nors toks jo pasakymas sukėlė triukšmą ir komentarų, bet kadangi militarinis-pramoninis kompleksas kietas kaip granitas, senatas General Motors korporacijos prezidento kandidatūrą gynybos sekretoriaus postui mielai užgyrė.

General Motors korporacijos prezidentas Charles Wilson tai išrėdždamas senato komitetui neklydo, nes iš tiesų Amerika yra didžiojo biznio, tokių korporacijų kaip General Motors, daugnacionalinių imperialistinių monopolijų šalis, kurios svarbiausiu ekonomikos akstinu yra gaudymas vis didesnių pelnų.

Todėl nė truputį nenuostabu, kad Amerikos valdžia, atstovaujanti didžiojo biznio, korporacijų ir daugnacionalinių imperialistinių monopolijų interesams, saugo juos kaip savo akies vyzdį. Gina juos nuo Amerikos darbo liaudies išpuolių: streikų, piketų, demonstracijų, gina juos nuo vartotojų protestų prieš viso tokį brangėjimą, gina juos užsienio šalyse politinėmis, diplomatinėmis ir netgi fizinėmis priemonėmis.

Vardan nacionalinio saugumo, mokesčių mokėtojų pinigais užsienio šalyse Amerika turi daug iškaštinių karinių bazių, brangiausiai ginklais ginkluotus šimtus ir tūkstančius žemės ir jūrų kariuomenės, pasaulio vandenys ir jūrose plaukioja lėktuvnešiai, kreizeriai, ištisos karo laivyno flotilės, nepaisant, kad visa tai mokesčių mokėtojams kasmet kaštuoja po daugiau kaip \$150 milijonų. Ir faktiškai tokios išlaidos ne nacionaliniam saugumui, kuriam iš niekur nėra grėsmės, o didžiojo biznio, korporacijų ir daugnacionalinių imperialistinių monopolijų interesų saugumui.

Jeigu į visa tai pažiūrėsime prez. Eisenhowerio buvusio gynybos sekretoriaus Charles Wilson ir militarinio-pramoninio komplekso akiniais, verta eikvoti šalies milijonai dolerių didžiojo biznio, korporacijų ir daugnacionalinių imperialistinių monopolijų interesų saugumui. Tai kas, kad dėl ginklavimosi Amerikos skurdžių armija didėja, bet didysis biznis, korporacijos ir imperialistinės monopolijos kasmet didina savo pelnus. Tai kas, kad neišsivysčiusios ir pusiauakolonialinės šalys baigia nusigyventi, paskendusios skurde, daug kur siaučia badas, ligos, šakoja ir lapoja neišbrendamas vargas, bet visokios General Electric, General Motors, Firestone, Standard Oil korporacijos ir visa ruja kitokių, tunka kaip peniukšlės kiaulės iš neišsivysčiusių ir pusiauakolonialinių šalių kartaus prakaito, iš tų kraštų žaliavų, kurias perka pusdykiai, o savo gaminius joms parduoda keliariopai brangiau.

Prez. Eisenhowerio gynybos sekretorius Charles Wilson buvo teisus, kad kas yra naudinga General Motors korporacijai, tas yra naudinga

DIENOS TEMOMIS

RAGINA ORGANIZUOTI DARBO PARTIJĄ

Profsąjungose eina kalbos, kad Amerikos darbininkams reikalinga organizuoti Darbo partija, kuri atstovautų darbininkų klasės interesams. Ypač tokios kalbos girdisi rytinėse valstijose. Prie reikalavimų, kad būtų suorganizuota Darbo partija, prisidėjo ir Seattle uosto laivų svėrėjų profsąjungos 541 lokalas.

Laiške AFL-CIO prez. Lane Kirkland lokalo pareigūnai rašo, jog respublikonų ir demokratų partijos yra tapusios didžiojo biznio partijomis. Per ilgus metus darbininkai dėję viltis į demokratų partiją, ilgiau ją laikyti iš dviejų blygių geresne nebegali. Amerikos darbininkams sava politine partija ir jos suorganizavimu turi imtis profsąjungos.

NERIMAS DĖL REAGANO BŪSIMOS VALDŽIOS

Organizuotų darbininkų, vartotojų ir šiaip rimtesni visuomenės darbuotojai vis labiau pradeda nerimauti dėl Reagano būsimos valdžios. Atvirai jau sako, kad Reagano kabinetas, koki jis sudarė, visu svoriu pakryps prieš darbo liaudį, prieš mažumas ir prieš vartotojus, nes kabinetas sudarytas iš multimilijonierių ar plačiai žinomų kietaakčių reakcininkų.

Nacionalinio komiteto prieš represyvinius įstatymus koordinatorius Lorraine Petti sako, jog jis beveik tikras, jog per senatorių Strom Thurmond (RpSC) daug greičiau bus atkurtas Senato vidaus saugumo (ragangaudžių) komitetas, negu mes manom. Už komiteto atkūrimą agituoja ir ekstremistinės John Birch organizacijos valdoma Heritage Foundation duoda patarimus busimam Reagano administracijai.

CARTERIS UŽSITARNAVO GERĄ PENSIJĄ

Prez. Carteris nors tik ketverius metus prezidentavo, bet užsitarnavo gražią pensiją, kokią vargiai kas Amerikoje gauna. Pagal įstatymus jam per metus bus mokama po \$69,630 iki gyvos galvos. Tai yra po tiek, kiek gauna algos kabineto sekretoriai. Ateityje, jeigu sekretoriams bus didinama alga, lygia greičiau bus didinama ir Carterio pensija.

Be to, jis gaus per 30 mėnesių kasmet po \$150,000 savo asmeninės raštinės išlaikymui ir visą gyvenimą slaptojo saugumo apsaugą. Kiek ši apsauga valstybei kaštuos, sunku pasakyti, bet irgi bus tūk-

Amerikai—didžiojo biznio, korporacijų ir daugnacionalinių imperialistinių monopolijų Amerikai. Bet kas yra naudinga didžiajam bizniui, korporacijoms ir imperialistinėms monopolijoms, nėra naudinga Amerikos liaudžiai, suspaustai infliacijos replėmis. Kas naudinga didžiajam bizniui, korporacijoms ir imperialistinėms monopolijoms, nėra naudinga Amerikos darbininkų klasei, kovojančiai streikais už pragyvenimo lygio išlaikymą, kovojančiai už švietimą, už pensijas, už pašalpas, kovojančiai prieš miestų virtimą laužais, už pigių butų statybą, už pigesnę viešąją transportaciją, už sveikatos apsaugą ir t. t.

Iš tikrųjų Amerikai yra naudinga tik tas, kas yra naudinga Amerikos liaudžiai. O Amerikos liaudžiai naudinga nesiekti ginklavimuisi, kad pasaulyje būtų taika, tautų draugystė, kad klestėtų tarp tautų prekyba, kad kuo daugiau būtų gaminama visko to, ko taip trūksta daugeliui pasaulio šalių.

Tačiau Amerikos politikieriai apie tai nenori nė galvoti. Didžiausias jų rūpestis saugoti didžiojo biznio, korporacijų ir imperialistinių monopolijų interesus, kad jų neužrūstinus, kad jie vėl būtų išrenkami kaip į vykdomosios, taip į legislatyvinės valdžios postus.

tančiai kasmet.

Zinoma, negražu žmogui pavydėti, bet rimtai pagalvojus, kai eilinių pensininkų pensijos skrumnios, tai prezidentui tokia didelė truputį per daug.

AUTOMOBILIŲ PRAMONĖJE PRASTAI

Didėjanti infliacija labiausiai smaugia automobilių pramonę. Ir atrodo, smaugs tol, kol vidutiniškai gyvenantiems žmonėms neateis laikas be didelių sunkumų įsigyti automobilį kaip būdavo anksčiau. O kad toks "laikas" ateitų, perspektyvų nėra. Už paskolas palūkanos pabrango virš 20 procentų. Na, ir kiek žmonių gali pirkti automobilius išsimokėjimo sąlygom!

Pirmutinė automobilių pramonėje sušlavavo Chrysler korporacija. Su ja prasidėjo automobilių fabriku uždarymai, darbininkų atleidimai. Valdžia puolėsi korporaciją gelbėti, garantuodama \$1.5 milijono paskolą, darbininkai atsisakė \$300 tūkstančių savo algų, kad tik korporacija nesubankrutuotų, kad tik būtų darbo, kad tik nedidėtų daugtūkstantinė bedarbių armija Detroite ir kituose automobilių pramonės miestuose a la Flint, Mich. Bet pasirodo, niekas iš to neišsina ir neišeis, infliacija dirba savo.

Korporacija ir vėl sukliko, jog blogai. Vėl prašo, kad darbininkai aukotųsi, kad užšaldytų savo algas, kad valdžia vėl garantuotų kelis šimtus milijonų dolerių paskolą.

Ford General Motors kompanija irgi aimanuoja. Girdi, biznis mažėja sparčiau už Chrysler korporacijos biznį. Kompanijos darbo santykiams prezidentas Peter J. Pestillo sako, labai galimas daiktas, teks pasekti Chryslerio pėdomis—prašyti, kad darbininkai aukotųsi dirbti už mažesnes algas.

Kuo baigsis šis automobilių pramonės milžinų gelbėjimasis darbininkų algų sąskaita, netolima ateitis parodys. Profsąjungos sunerimiosios.

TRUMPAI

— Prancūzijos premjeras Raymond Barre sako, Vakarų dialogas su Tarybų Sąjunga būtina reikalingas pasaulio taikai ir Europos politiniam stabilumui.

— JAV Komunistų partija prieš aštuonerius metus balotiravosi vienuolikoje valstijų, prieš ketverius metus—19 valstijų, šiemet—25 valstijose ir District of Columbia.

— 1945 metais Lotynų Amerikoje veikė JAV korporacijų 452 filialai. Dabar jų ten yra apie 2,000.

Ko jie tikisi

Prieš penkeris metus, 1975-aisiais, trisdešimt penkios valstybės, jų tarpe ir Jungtinės Amerikos Valstijos pasirašė Helsinkio Baigiamąjį aktą, apimantį visą eilę taikos, saugumo, bendradarbiavimo Europoje problemų.

Ši susitarimą visi pažangūs, taikos norį žmonės sutiko su dideliu pasitenkinimu—juk tai buvo tikrai svarbus įvykis.

Kitaip manė tarptautinė reakcija, tarp jų—ir lietuviškieji „vaduotojai“ bei „veiksniai“. Jiems buvo itin nemalonus sutarties punktas, kuriuo pripažįstamos po antrojo pasaulinio karo nusistovėjusios sienos Europoje—taigi, tuo pačiu buvo smarkiai smogta reacionierių svaičiojimams. Dipukinėje spaudoje aidėjo labai daug graudžių verksmų ir prakeiksmų tuometinės Jungtinių Valstijų administracijos atžvilgiu. Mat, šie vargšeliai ne iš karto perprato, kad tam tikri JAV ir netik JAV sluoksniai, pasirašydami sutartį, vadovavosi toli gražu ne taikos ir gero tarptautinio sambūvio interesais.

Tikrieji tarptautinės reakcijos kėsiai pradėjo aiškėti tada, kai buržuazinė propaganda sistemingai ėmė iškraipyti sutarties esmę, naudoti ją kovoje prieš socialistines šalis, visų pirma—prieš Tarybų Sąjungą.

Sutarties priedangoje suburiamos antitarybinės grupės, turinčios aiškiai ardomąjį pobūdį, sutarties priedangoje Vakaruose rengiamos ištisos antikomunistinės propagandinės kampanijos, sutarties priedangoje ideologinei kovai panaudojama bet kas—įskaitant pačio įvairiausio plauko pabėgėlius ir perbėgėlius.

Tai, kad tam tikri Vakarų sluoksniai nė nemano rimtai vykdyti Helsinkio sutarties, parodė pasirošimas 35 valstybių susitikimui Madride ir to susitikimo eiga: kai kurie atstovai mėgino apeiti pačias rimčiausias—taikos ginklavimosi mažinimo problemas, dėmesį nukreipdami į dalykus, nieko bendro neturinčius nei su Helsinkio sutarties Baigiamuoju aktu, nei su susitikimu Madride.

Taip reakcija dar kartą atskleidė savo kortas.

Ta proga prisimena savotiškai idomus straipsnis žurnaliuke „Tėvynės sargas“.

Jame A. J. Kasiulaitis pažeria įprasto nacionalistinio—„vaduotojiško“ svaičiojimo. Čia jis lyg papūgėlė kartoja šimtus kartų girdėtas šnektas.

Tačiau A. J. Kasiulaitis išsako—visiškai atvirai—tai, ko tiesiai nepripažįsta rimta reakcinė spauda: būtent, kad į Helsinkio susitarimą tam tikri sluoksniai visada žiūrėjo tik kaip į kovos su socializmo idėjomis, socialistine sandrauga priemonę.

Pacituosiu keletą minčių:

„Tačiau slėpdamas savyje potencialų pavojų, aktas slepia ir potencialų ginklą...“

„Pavojus“, kuris čia minimas, labai aiškus: galimybė, kad visos tarptautinės problemos bus sprendžiamos taikiai, sutartimis, derybomis—ir kaip tik tai kasiulaičiams kelia nevilgtį: kas gi tokioje atmosferoje besiklausys jų svaičiojimų?!

Ir toliau—dar gražiau:

— Aš asmeniškai įsitikinau, kad bent JAV žiūri į Helsinkio baigiamąjį aktą kaip į irankį (ginklą) po ilgesnio asmeniško pokalbio su valstybės sekretoriaus pavaduotoju Europos reikalams George Vest Vest... Man buvo aišku, kad JAV aktą tik todėl pasirašė, kad gali jį naudoti ideologinėje kovoje prieš Sovietų Sąjungą... Jei diplomatinės tikslas yra maksimizuoti galimybes išeinant iš esamų sąlygų, tai mūsų atvejuje, kai mes savo diplomatinės veiklos negalime paremti militarine jėga, išnaudojimas net ir pačių nepalankiausių sąlygų yra pats tiksliausias būdas savo uždaviniams vykdyti.—

Kokie tie „uždaviniai“, visiškai aišku. Tai—neapykantos tarp tautų kurstymas, isteriškas šūkavimas apie „komunizmo pavojų“, šalčio karo laikų nostalgija.

Jei tai būtų tik eilinio dipukiško „politikieriaus“ mintys, jų net nevertėtų ir minėti.

Deja, kaip rodo praktika, panašiai galvoja bei elgiasi tam tikri valdantieji JAV sluoksniai. Tuo pačiu jie visam pasauliui parodo savo tikrąjį veidą.

V. M.

Kas nepatiko „Darbininkui“

Nė vienam blaiviai galvojančiam žmogui nekyla abejonė, kad antrasis pasaulinis karas buvo totalinė nelaimė. Ypatingai jį palietė Tarybų Sąjungos tautas, padarydama labai skaudžių nelaimių ir lietuvių tautai. Lietuva buvo viena pirmųjų, ant kurios pasipylė hitlerininkų bombos. Žuvo vaikai pionierių stovykloje. Vėliau nuo okupantų rankų krito daug tūkstančių niekuo nekaltų žmonių, naujojo gyvenimo aktyviausių kūrėjų. Kaip gerai žinoma, lietuvių tauta hitlerininkus sutiko kaip pavergėjus: tie, kurie pasitraukė į Tarybų Sąjungos gilumą, išijungė į Tarybinę Armiją, į Lietuviškąją 16-ąją divizioną, likę pavergtoje tėvynėje kuo tik galėdami ir kaip tik galėdami kovojo su atėjūnais. Lietuvos miškuose susibūrė partizanai, kurie naikino hitlerininkus, jų karinę techniką, geležinkelius, palaikė žmones gyva tikėjimu, kad fašistinė okupacija laikina, visokeriopa ragino kovoti su ja.

Dalis žymiausių lietuvių tautos, jos kultūros atstovų antrojo pasaulinio karo metais gyveno Maskvoje, iš ten darydami viską, kas buvo jų jėgose, pergalei prieš fašizmą priartinti.

Tarp jų buvo ir žinomi rašytojai, kurie per radiją, atsišaukimais kreipdavosi į lietuvių tautą ragindami kovoti prieš pavergėjus. Tai—faktai, kurie labai plačiai žinomi, elementarūs mūsų istorijos faktai. Juos vis tik šiandien tenka priminti kai kam: todėl, kad dar yra išlikusių tokių lietuvių save vadinančių žmonių, kuriems hitlerinė okupacija Lietuvoje kelia didelę nuostalgiją, gi kovotojai prieš ją—neapykantą.

Šiam fašistinės nostalgijos prasi-
veržimui prieš kurį laiką buvo palyginti nedidelis įvykis. Tarybų Lietuvoje leidžiamas savaitinis laikraštis „Literatūra ir menas“ išspausdino istoriniu tapusį dokumentą: 1942-ųjų metų kreipimąsi į lietuvių, kurį pasirašė tada Maskvoje gyvenę lietuvių rašytojai ir poetai Kostas Korsakas, Eduardas Mieželaitis, Juozas Baltušis, Vacys

Reimeris. Atsišaukime, kuris buvo pavadintas „Galas fašizmui“ raginama visais būdais kovoti su Lietuvos pavergėjais, vyti juos lauk.

Kaip tik tas atsišaukimas, praėjus daugiau kaip trisdešimt penkeriems metams nuo pergalės prieš fašizmą, sukėlė nacionalistų pyktį, kuris išsiliejo Niujorke leidžiamame „Darbininke“.

Kaip žinia, savaitraštį leidžia katalikų dvasiškiai, taigi, teoretiškai žvelgiant, kaip tik tokio leidinio redaktoriams visų pirma turėtų rūpėti humanizmas, teisybė, nesitaikstymas su smurtu.

Deja, tai tik teorija. Praktikoje minėtas laikraštis rašė: „Partizanai darė tik žalą Lietuvai... Tokie atsišaukimai ne Lietuvos gerovei buvo sukurti. Ir kam jie dabar skelbiami?“

Šiais keliais sakiniiais išsakyta labai daug: anot „Darbininko“, kova prieš hitlerininkus Lietuvoje buvusi nereikalinga, ir, anot niujorkiečių nacionalistų, netgi žalinga.

Ką gi, atviriau išdėstyti savo „platformos“ tiesiog neįmanoma. Jos autoriai taip pat nekelia abejonių: tarp jų yra aiškiai prisidėjusių prie savo tautos persekiojimo ir po antrojo pasaulinio karo suradusių prieglobstį Vakaruose, visų pirma—Jungtinėse Amerikos Valstijose. Jie jaučiasi visiškai laisvai, nors kai kada buvusiems nacių kolaborantams nervus ir padirgina įvairios komisijos. Tačiau tai daroma tik laikas nuo laiko ir—labai neskubant.

Tai, kad Jungtinėse Valstijose, šalyje, kuri pati kovojo prieš fašizmą, viešai ir nesidrovint skelbiama nostalgija fašizmui—neatsitiktina. Matyt, tam tiesiog palankus laikas.

Laimei, tikrai nedaug yra lietuvių—tame tarpe ir tarp emigrantų Jungtinėse Valstijose—kurie priartėtų šiai „nostalgijai“. Žmonių atmintyje per daug dar gyva visa tai, ką neša karas. Tai primena ir kovos prieš fašizmą lietuviškųjų dokumentai, kurių skelbimas spaudoje toks nemalonus „Darbininko“ redaktoriams. **Vladas Mikšys**

Skurdas savo šaly, dar didesnis svetur

Į pietryčius nuo Kubos, Karibų jūros Hispaniola saloje, Haiti Respublika 10,883 kvadratinį mylių, apie 3 milijonų gyventojų šalis. Šioje pačioje saloje, rytinėje dalyje randasi ir Dominikos respublika.

Tūkstančiai kapitalistinio pasaulio turistinių kompanijų reklaminių prospektų gražiausiomis spalvomis piešia šios egzotiškos salos grožybes. Nulakuoti paveikslukai pridengia vieną pačių žiauriausių ir nežmoniškiausių mūsų planetos diktatūrų—Jean-Claude Duvaliero arba „Papa Doc“, kaip jį vadina liaudis, režimą. Prancūzijos laikraštis „Mond“ neseniai išspausdino straipsnį apie padėtų trijų šimtų haitiečių, palikusių savo šalį ir dirbančių kaimyninėje Dominikos Respublikoje. Jie kerta cukranendres.

Kiekvieną, įėjusį į lauko stovyklą, kur gyvena cukranendrių kirtėjai, nejučia apima slogus jausmas. Haitiečiai įkurdinti ne namuose, o kažkosiose palapinėse, kuriose nėra net lovų, jau nekaltant apie paprasčiausius baldus. Nei elektros, nei vandentiekio, jokių buitinių patogumų, nei elementariausios medicininės pagalbos. Brasėrų (cukranendrių kirtėjų) darbas toks

sunkus, kad jo nesiima nė vienas dominikietis. Kepinant saulei ar pliaupiant liūčiams, brasėros, raginami prižiūrėtojų, kerta cukranendres. Jei kuris, neišlaikęs nepakeliamo darbo, mėgina pabėgti iš plantacijos, sargyba surengia gaudynes. Sugautą kirtėją su virve ant kaklo grąžina į stovyklą.

Haitiečių darbo užmokestis nepaprastai mažas. Įkainiai labai menki, o kirtėjus dar apgaulinėja sverdami prikirstas cukranendres, užrašydami perpus mažesnę už realų uždarbį. Pagal 1978 metų Haičio ir Dominikos Respublikos susitarimą pastarosios vyriausybės išmoka Haičio pasiuntinybei Sant Dominge po du dolerius per mėnesį, skirtus kiekvienam haitiečiui kirtėjui. Tačiau šie pinigai lieka Jean-Claude Duvaliero režimo išde. Minėta sutartis „Papa Docui“ už plantatorių vergijon parduotus 13 tūkstančių haitiečių davė 1,225 milijonus dolerių.

Haiti liaudis sugebėjusi XIX amžiaus pradžioje nuversti prancūziškųjų kolonizatorių valdžią, kaupia jėgas sudaužyti neapkenčiamą diktatūrą, pasmerkusią žmones vergystei.

J

3

VATIKANAS PERŽIŪRI „GALILĖJAUS BYLĄ“

Romos kurija ketina vėl nagrinėti „Galilėjaus bylą“. Kaip paskelbė įvykusiame vyskupų sinode Polis Pupas, Vatikanė vadovaujantis sekretoriui kontaktams su netikinčiais, katalikų bažnyčios vadovas popiežius Jonas Povilas II pareikalavo, kad „šventieji tėvai“ „papildomai ištirtų“ italų fiziko, mechaniko ir astronomo Galilėjaus Galilėjaus proceso aplinkybes. Kaip žinoma, Bažnyčia neatleido Galilėjui jo nenuilstamos kovos prieš scholastinę viduramžių pasaulėžiūrą, už materialistinę gamtos dėsnių tyrimą. Išskankintas inkvizicijos tardymų metu, Galilėjus po proceso išsižadėjo Koperniko mokymo apie Saulės sistemą ir buvo priverstas atsiklaupęs viešai atgailauti vienoje Romos bažnyčioje.

Per praėjusius tris su puse amžiaus bažnyčia iš dalies pakeitė savo pažiūrą į „didįjį eretiką“. Galilėjaus požiūrį vienoje iš savo

enciklikų faktiškai priėmė popiežius Leonas XIII. Mokslininką netiesiogiai reabilitavo ir 1962-1965 metais vykęs antrasis Vatikanos susirinkimas. O Dabar, kaip patikslino P. Pupas, Vatikanas ketina „vadovaudamasis istoriniu objektivumu, peržiūrėti anų laikų įvykius“.

„Šventasis sostas“ tapo savikritiškas, ironizuoja laikraščiai. „Mesadžero“ nuomone, ketinimą peržiūrėti Galilėjaus procesą padiktavo noras parodyti, kad Bažnyčia dabar „ne tokia jau tamsybės skleidėja“, kokia ji buvo Galilėjaus laikais. Dar daugiau, pažymi Romos spauda, tokiais veiksmais katalikų sluoksniai siekia užmegzti naujus santykius su šiuolaikiniu mokslu, kad ir tokio pavėluoto savo klaidos pripažinimo kaina.

N. Teterinas

Geriausia—kasdien bendrauti su didžiausiais pasaulio protais.

L. Tolstojus

Senovės bitininkystės muziejus

Senovės bitininkystės muziejaus bendras vaizdas.

M. Baranausko nuotrauka

Lietuvos nacionalinio parko sename Stripeikių kaime praeivių akių patraukia sodyba, kurią supa daugelis įvairiausių avilių. Čia išsikūrė bitininkystės muziejus. Jame galima pamatyti, kaip senovėje lietuviai laikė bites. Lankytojai susipažįsta su įvairiausių konstrukcijų aviliais, kurių daugelis įrengti medžio kamiene. Aviliai padengti šiaudais arba medžio žieve.

Naujame muziejuje lankytojų netrūksta, nes šiame ežeringame krašte visąsąjunginiu maršrutu praplaukia tūkstančiai turistų iš įvairių plačiosios Tarybų Sąjungos kampelių. Turistai susipažinę su sodyboje esančiais eksponatais, patraukia Samino ežero link, kurio pakrantėje juos pasitinka dešimtys liaudies meistro Teofilio Patiejūno iš medžio išdrožtų skulptūrų, bylančių apie senovės bitininkus.

Šviesa virš Klangių

Klangiuose, žymas lietuvių rašytojo Petro Cvirkos tėviškėje, įvyko novelės vakaras. Atvykę iš Vilniaus aktoriai perskaitė nemaža rašytojo apsakymų. Tačiau bene daugiausia plovimų sulaukė Kazio Staniulio, Cvirkos jaunystės draugo, dabar Klangiuose įkurto rašytojo memorialinio muziejaus direktoriaus, prisiminimai. Jo atmintyje išlikę vaizdai nukėlė susirinkusių kolūkiečių į tolimą gimtojo kaimo praeitį.

— Rodos, kad Klangiuose jaunimas užmiršo linksmintis. Jau kelios vasaros ten nebuvo girdėti nei sienapjovių sutartinės, nei graudaus Jokūbausko klarneto dūdavimo. Atsigulė muzikantas į parapijos kapus.

— Vakarui sutemus, čia nusėdavo tokia tyla, toks kurtinys, kad ir apuokas nedrįsdavo klykauti. Išretėjo naktimis žiburiai, o jeigu ir mirkčiojo koks vienišas lyg vilko akis, tai vėl greitai gesdavo.

Tokį savo gimtąjį kaimą piešė rašytojas garsiojoje "Žemėje maitintojoje". Tokia pat tamsi buvo ir šioje knygoje pavaizduoto naujakurio Juro Taručio bei jo žmonos Monikos dalis...

Šiandien P. Cvirkos kolūkis, kurio centras išsikūręs Klangių kaime, toli žinomas ne tik kaip rašytojo gimtinė. Jis garsus darbščiais žmonėmis, linksmomis muzikantais, šokėjais, dainininkais.

Jeigu P. Cvirkos jaunystės laikais, kaip jis rašė, Klangiuose tebuvo tik du raštingi žmonės—bū-

simasis rašytojas ir vargonininkas, tai šiomet jau 20 laidą išleido vidurinė mokykla, kurios mokiniai šiuos mokslo metus pradėjo naujuose rūmuose. Prekybos centras, biblioteka, kultūros namai—toli gražu ne visi pastatai, iškilę Klangiuose pastaraisiais metais. Kas ketvirtas klangiškis—meno savi-veiklininkas. Ypač didelė sėkmė šiomet lydėjo pagyvenusių žmonių šokių ratelį, kuris dalyvavo Jubiliejinėje dainų šventėje Vilniuje.

— Kasmet vis gražiau ir šviesiau darosi gyventi mūsų Klangiuose,—sako kolūkio pirmininko pavaduotojas A. Jonikas.—Nors žemėlė ir nelabai derlinga, bet ir prastais metais prikuliame iš hektaro po 30 cent grūdų, paruošiamo daug pašarų. Ūkio pelnas per metus siekia du milijonus rublių.

Keičiasi ne tik gyvenimas, keičiasi ir pats žemdirbys. Šiandien geros knygos jam jau maža. Todėl pasibaigus darbymečiui, žmonės keliauja po kitas respublikas, aplanko Maskvą, Leningradą. Nemaža klangiškių jau buvo ir užsienyje. Ir "teatrų" ieškoti toli nereikia. Vos ne kas savaitgalį į kolūkį užsuka profesionalūs aktoriai, muzikantai, estradiniai ansambliai.

Kasmet 10-15 kolūkiečių vaikų mokosi su ūkio stipendijomis Vilniaus ir Kauno aukštosiose mokyklose. Praeina penkeri metai, ir į gimtinę sugrįžta diplomuoti inžinieriai mechanikai, inžinieriai statybininkai, landšafto architektai.

A. Degutis

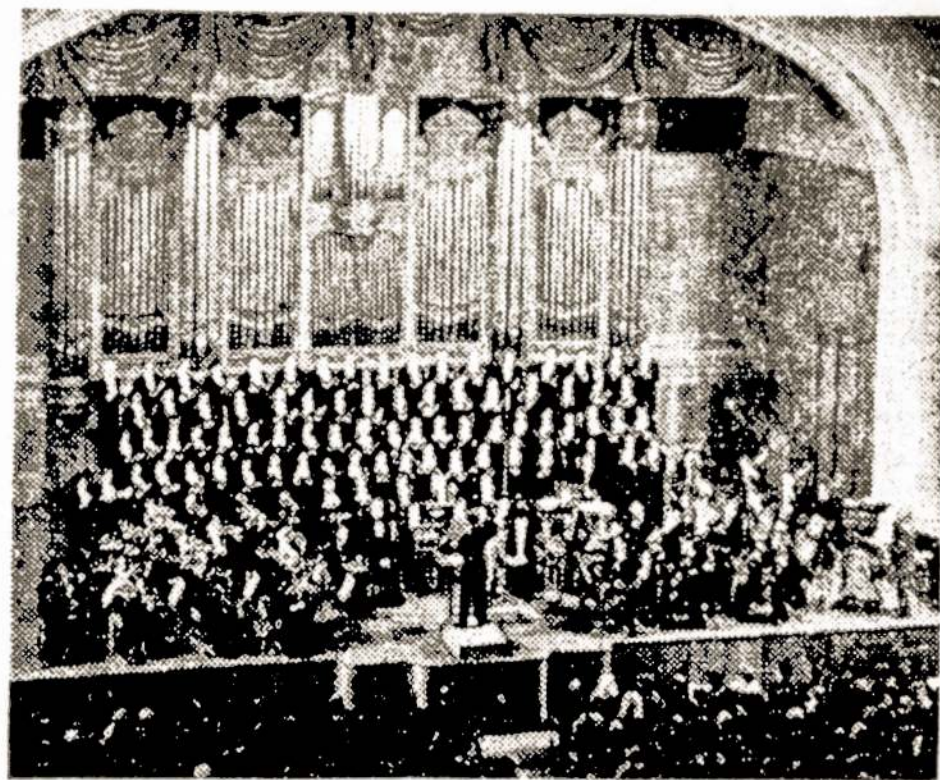
FILHARMONIJOS SIMFONINIS ORKESTRAS GROJO MASKVOJE

Lietuvos TSR valstybinės filharmonijos simfoninis orkestras ne kartą grojo šalies sostinės klausytojams, tačiau pastarosios gastrolių buvo kūrybinės Lietuvos TSR nusipelnusio kolektyvo ataskaita, pažymint savo 40-metį.

Lietuvos TSR liaudies artisto Juozo Domarko vadovaujamas simfoninis orkestras Maskvos konservatorijos Didžiojoje salėje bei P. Čaikovskio salėje surengė šešis koncertus. Programose skambėjo stambios formos kūriniai—V. A. Mocarto "Rekviem" bei K. Orfo "Karmina Burana", kuriuose orkestras atliko drauge su LTSR nusipelnusio meno veikėjo P. Bingelio vadovaujamu Kauno valstybiniu chorą bei respublikos solistais: TSRS liaudies artistu E. Kaniava,

LTSR nusipelnusia artiste G. Kaukaite, solistais V. Šiškaite, R. Tumuliauskaite, A. Cipliu, V. Prudnikovu. Savo koncertuose orkestras atliko J. Bramso Pirmąją simfoniją, V. A. Mocarto, J. Bramso, S. Rachmaninovo koncertus. Juos su respublikos orkestru grojo žinomi tarybiniai solistai iš Maskvos, Leningrado, Tbilisio, pianistai S. Igo-linskis, V. Jereska, A. Toradze, smuikininkas I. Grubertas. Maskvos klausytojams orkestras pateikė lietuviškos muzikos. Čia pirmą kartą nuskambėjo J. Juczapaičio simfonija "Zodiakus", V. Barkausko Trečioji simfonija.

Maskvos klausytojai su nuoširdžiu dėmesiu sutiko Tarybų Lietuvos atlikėjus. Koncertai praėjo su pasisekimu.

Nuotraukoje: Lietuvos TSR valstybinės filharmonijos simfoninis orkestras, Kauno valstybinis choras ir solistai koncertuoja Maskvos konservatorijos Didžiojoje salėje. Diriguoja Lietuvos TSR Liaudies artistas A. Žižiūnuo nuotr.

Auga Lietuvos atomininkų miestas

Nuotraukoje: Snieckaus miesto panorama. A. Sabaliausko nuotrauka

Tarp populiariausių Lietuvos TSR Liaudies ūkio pasiekimų parodos eksponatų—statomos Ignalinos atominės elektrinės maketas. Šioje stambiausioje respublikoje statybos aikštelėje auga milžinas, kurio turbinos gamins šešis milijonus kilovatų elektros energijos.

Būsimosios atominės elektrinės korpusą, jau paūgėjusį dešimtis metrų, puošia du skaičiai: 1978-1983. Tai metai, kai į elektrinės

SIAULIEČIŲ BIBLIOTEKOS ŠVENTĖ

Graži šventė aplankė Šiaulių viešosios bibliotekos kolektyvą ir gausų jos skaitytojų būrį. Didžiausiam mieste knygų lobynui, turinčiam savo fonduose apie 600 tūkstančių spaudinių, sukako 30 metų.

Raktas į šio lobyno turtus yra bibliotekos bibliografinės informacijos skyrius, kurio darbuotojai suteikia apie 12 tūkstančių informacijų ir konsultacijų skaitytojams kasmet.

pamatus buvo padėtas pirmas kūbinis metras betono, ir būsimoji atominė elektrinė pirmosios eilės paleidimo metai.

Dešimtojo penkmečio pradžia tapo atominės elektrinės statybininkų gyvenvietės įkūrimu. Dabar kiekvienas vietos gyventojas vadina ją miestu. Dabartinis Snieckus—viena geriausiai sutvarkytų ir gražiausių Lietuvos gyvenamųjų vietovių.

ŠVENČIONIŠKIŲ ANSAMBLIO KELIONĖ

Iš kelionės po Juodąją jūrą grįžo Švenčionių dainų ir šokių ansamblis. Per dvi savaites švenčioniškiai aplankė miestus—didvyrius Odesą, Sevastopolį, Novorosijską, pabuvojo Mažojoje žemėje, gėlių puokštėmis pagerbė čia Didžiojo Tėvynės karo metais žuvusiųjų didvyrių atminimą. Didelį įspūdį visiems paliko ir viešnagė Jaltaje, Gagruose, Sočyje, Suchumio bei Batumio miestuose.

Vilnius, 1981 sausio 8

Alytaus "Dainavos" siuvimo fabriko siuvėjų per mėnesį pasiūtais drabužiais galima aprengti apie 20 tūkstančių gyventojų—ir darželinukų, ir suaugusių.

Nuotraukoje: nauji "Dainavos" siuvimo fabriko gaminiai.

A. Sabaliausko nuotr.

NEIŠGALVOTI SUSITIKIMAI

Iš mažyčio pasauliuko

Kai pagaliau Keiva įtikinau ir jis patikėjo, kad Lietuvos žemė išdeginata Didžiojo Tėvynės karo ugnyje, vistiek nesijaučiau laimingesniu. Širdis, išaugusi kalnu, atrodė, praplėš krūtinę ir palies kraują po žmogaus kojomis. Ak, bet ką reiškia vienos širdies kraujas! Storas, apkūnus Keiva dabar tik nuoširdžiai kalbėjo:

— Tikrai nežinojau. Maniau, kad Lietuvoje karo nebuvo. Tu va man pirmas pasakei.

Ne, ne, jis jau niekuomet nesužinos taip, kad tokios žinios išgertų jį jo kraują, degintų klausą ir smegenis liepsnojančių miestų ir kaimų ugnimi. Keiva neišgirs, kaip šaukia Pirėčiupyje degantys vaikai, motinos, seniai, net neišgirs stipresnių už žmogaus balsą garsų—tų šūvių Panerių ir visos Lietuvos miškuose ir miškeliuose. Ir, matyt, nesužinos, kad reikia nusivožti kepurę ir šitaip, su atidengta galva, pastoviniuoti prie didelio Lietuvos žmonių kapo, kuriame per 700,000 lavonų. Jame—kas penktas Lietuvos gyventojas.

O! Kaip man norėjosi šaukti—iš kur tu, žmogau?! Iš Kanados? Netikiu! Iš mūsų amžiaus? Irgi netikiu! Sakė, turi nedidelę plastmasinių dirbinių įmonėlę. Aš mintyse ją puikiai regėjau ir stebėjau, kokia ji tamsi, kaip labai storais mūrais atitverta nuo pasaulio. Gyvena Keiva čia, ir jeigu čia ramu, vadinasi, ramu ir pasauly. Jeigu čia negerai, vadinasi, negerai ir pasauly... Keivos miesčionių nepavadinai, o žodžio, kuris taikliai išreikštų tokių žmonių esmę, dar nežinau.

Daug gyvenime turėtų darbų man nepasiekė geriau padaryti. Daug reiškinų, kuriuos matau ir stengiuosi suvokti, dar vis pasilieka miglotais, neapčiupinėtai taip, kad galėčiau pasakyti: viskas aišku! Tačiau didžiausia mįslė pasilieka žmonės. Einu pas juos, stebiu, bendrauju, o jie vis mįslė. Bet, matyt, būtent todėl ji ir saldi, todėl traukia, kad visos pastangos ją įspėti atsimuša kaip žirniai į sieną.

Keiva, man apleidžiant mažą jo kambarėlį, nuoširdžiai paspaudė ranką ir nežinia kodėl vėl prisiminė

Didįjį Tėvynės karą. Gal, sakau, jis jo ir neužmiršo, vis stengėsi kažką apie jį sukrapštyti savo žiniuose. Ir, pasirodo, sukrapštė—prisiminė matytą kino filmą. Tik, deja, ir vėl pataikė į dievulio langelius. Jo matytas kino filmas pasakoja apie tą laikotarpį, kurį didysis rusų rašytojas L. Tolstojus įamžino epopėjoje, jo pavadintoje "Karas ir taika". Beveik pusantro šimto metų skiria vieną Didįjį Tėvynės karą nuo kito Didžiojo Tėvynės karo, kuris vadinamas ir antruoju pasauliniu karu.

Nepasakiau Keivai, kad vėl suklydo. Buvo nuostabi aišku kad mažyčiame pasauliuke, kuriame jis gyvena, miega ir maitinasi, nebuvo nei vieno karo, nesvarbu—didžiulio ar mažo. Keiva atitvėrė save nuo žmonių, nuo to, kas juos džiugina ar engia. Šitaip tiek pragyvenęs, šitaip jau ir numirs.

Pranas Karlonas

Viena geriausių Kapsuko putliųjų verpalų fabriko knatininkių B. Kiverienė. A. Sabaliausko nuotr.

Įkurtuvės prie Alvisto

Baltais ir raudonais mūrinukais, spalvingais Alytaus gamybos gyvenamaisiais namais šio penkmečio metais pasipuošė Salomėjos Nėries gimtasis Alvistas, tapęs centre centre poetės vardu pavadinto kolūkio gyvenvietė. Didžiojo Spalio švenčių išvakarėse čia persikėlė traktorininko K. Kubiliaus, gyvulininkystės darbuotojų B. Košubos ir A. Rudaičio šeimos. Jų įkurtuvės tapo džiugiu įvykiu visiems žemdirbiams—kolūkis, jau devintasis Vilkaviškio rajone, likvidavo vienkiemius.

Gyvenvietėje rekonstruota aštuonmetė mokykla, įrengtas naujas stadionas, yra vaikų darželis, valgykla. Į daugumos gyventojų butus įvestas vandentiekis.

MEDŽIOKLIU ŠUNŲ PARODA

Nežinau ar buržuazijos valdymo metais Lietuvoje būdavo tokių pramoginių, bet rimtų parodų, kaip medžioklinių šunų parodų. Dabar, atsiradus žmonėms daugiau laisvo laiko ir plečiantis organizuotai medžioklės sporto šakai, atsirado ir medžioklinių šunų parodų. Štai ką V. Klovas rašo "Valstiečių laikraštelyje" apie įvykusią Kaune medžioklinių šunų parodą:

Nuo pat ankstyvo rugsėjo šeštiosios ryto į Kauno medžioklės ir žūklės ūkio šaudyklą traukė medžiotojai su savo keturkojais pagalbininkais. Čia vyko respublikinė medžioklinių šunų paroda.

Aidint medžioklinių ragų melodijai, Medžiotojų ir žvejų draugijos vėliavą pakėlė vienas vyriausiųjų mūsų kinologų J. Kairys, geriausių mūsų medžioklinių šunininkystės sekcijų pirmininkas—vilnietis B. Nonevičius ir panevėžietis V. Morūnas.

Parodoje dalyvavo penkių šalių, šešių paukštinių, tiek pat urvinių bei trijų laikų veislių beveik pusė tūkstančio šunų.

Ne tik medžioklinių šunų gausumas džiugino lankytojus—ir puikus

parodos organizavimas. Smaikštūs atminimo medaliai dalyviams, dailiai pagaminti žetonai, diplomai, prizai geriausių šunų savininkams liudijo, kad šiam rengimui buvo kruopščiai ruošiamasi.

Džiugu, kad šioje parodoje, šalia kvalifikuotų ekspertų iš Tallino, Rygos, Kirovo, Odesos, daugelyje ringų matėme ir savus ekspertus.

Medžioklinių šunų parodose vis daugiau matome laikų. Kodėl jos taip paplito, nesunku atsakyti—dėl šernų gausumo. Su laikomis šių žvėrių medžioklė būna kur kas produktyvesnė. Gausėja mūsų ir urvinių šunų, ypač populiarius yra jagdierjerai.

Parodoje matėme gana gausų būrį lietuvių skalikų. Ši sena šunų veislė kol kas tebėra "už įstatymo ribų"—nėra jų sąjunginio standarto. Bet tai tik laiko klausimas. Ekspertai ypač reikliai vertino šiuos šunis—dalis jų buvo pripažinti apskritai netinkamais veislei. Tokia griežta atranka, formuojant naują veislę, tiksliau, atgaivinant senąją, būtina. Beje, šie šunys turi puikias medžioklines savybes, vos ne idealiai tinka mūsų sąlygomis.

ŽVEJŲ LAIMIKIAI

Neseniai iš Centrinio Atlanto žūklaviečių į gimtąjį uostą sugrįžo žvejybinio tralerio šaldytuvo "Seda" įgula. Sėkmingas "Sedai" pastarasis reisas. Įvykdyta žūklės programa, virš plano sužvejota 1,428 tonos žuvis.

— Vandenyne buvo dosnus,—dalijsi mintimis pirmasis kapitono padėjėjas Saulius Kernagis.—Ne tik įvykdėme, bet ir viršijome visas reiso užduotis. Labai gerai sekėsi ruošti žuvis filė, šaldyti žuvį. Pagyrimo nusipelnė visa laivo įgula.

Viename rajone su "Seda" žūklavo žvejybinis traleris šaldytuvus "Žemaitija". Abu laivai—socialistinio lenktyniavimo partneriai. Kiekvieną savaitę igulos apibendrina atliktą darbą, keisdavosi radiogramomis.

V. Valužio nuotraukoje: [iš kairės] žvejybinio tralerio šaldytuvo "Seda" antrasis mechanikas B. Juozapavičius, jūreiviai S. Užgalis, R. Keršys, tekintojas J. Stanevičius, pirmasis kapitono padėjėjas S. Kernagis, suvirintojas V. Anužis, technologas F. Girtas.

Kiek kauniečiai sunaudoja vandensio

Šaltkalvis Vladas Uračiovas—seniausias Kauno teritorinės vandentiekio ir kanalizacijos valdybos darbuotojas. Veterano, "Garbės ženklo" ordininko darbo knygelėje vieningai įrašas liudija, jog jis į vandens įrengimų statybas atėjo prieš 56 metus. Augęs prie Nemuno, Vladas jaunystėje regėdavo nesikeičiantį vaizdą: moterys su našėmis ant pečių slidinėja upės krantuose, varganas arkliukas išrėžęs traukia medinę statinę, pilną upės vandens.

Tiktai 1929-ųjų pabaigoje, mieste pradėjus veikti vandentiekiiui, į nedaugelio kauniečių butus vanduo ėmė "keliauti" požeminėmis arterijomis. Šiandien joms nusidriekus net iki 630 kilometrų, per penkias-

dešimt su puse metų jau nubėgo pirmasis bilijonas kubų vandens.

— Taigi per pusę amžiaus pratęjo trečdalis Kauno marių,—pasakoja Teritorinės vandentiekio ir kanalizacijos valdybos valdytojas Bronius Kriščiūnas.—Vien per parą kauniečiai sunaudoja iki 180 tūkstančių kubinių metrų geriamo vandens, kurio kasmet reikia vis saugiau. Vandeni iš žemės gelmių imame keturiose vandenvietėse. Viena didžiausių—kitamet pradės veikti pirmasis Pabaltijy spindulinis gręžinys (čia jau iškasta 18 metrų gylio šachta)—ir vandenvietė papildomai duos miestui 30 tūkstančių kubinių metrų vandens.

B. Naglis

ANTANAS VENCLOVA

Sausio 7-ąją sukako 75 metai, kai gimė Antanas Venclova, lietuvių tarybinis rašytojas, Lietuvos TSR liaudies rašytojas.

A. Venclovos tėviškė—Trempių kaimas (Kapsuko rajonas). 1925 m. jis baigė Marijampolės Rygiškių Jono gimnaziją, 1932 m.—Kauno universiteto humanitarinių mokslų fakultetą.

1933-1934 metais A. Venclova mokytojavo Kaune, 1934-1939 Klaipėdoje, 1939-1940 metais—vėl Kaune.

Nuvertus Lietuvoje fašistinę diktatūrą, A. Venclova buvo švietimo ministras, Liaudies seimo sekretorius. Kaip Liaudies seimo Įgaliotosios komisijos narys, dalyvavo TSRS Aukščiausiosios Tarybos VII sesijoje.

1940-1943 metais A. Venclova—Lietuvos TSR švietimo liaudies komisaras, 1941-1962 metais TSRS Aukščiausiosios Tarybos deputatas.

Didžiojo Tėvynės karo metais jis gyveno Maskvoje, Penzoje, vėl Maskvoje. Bendradarbiavo tarybinėje spaudoje, skaitė savo kūrinius per radiją ir literatūros vakaruose pafrontėje.

1954-1959 metais A. Venclova—Kauno universiteto docentas, lietuvių kalbos ir literatūros katedros vedėjas. 1946-1954 m. jis—TSRS Rašytojų sąjungos sekretoriato narys, nuo 1949 m.—TSRS Taikos gynimo komiteto narys.

1954-1959 metais A. Venclova—Lietuvos TSR Rašytojų sąjungos pirmininkas, TSRS Rašytojų sąjungos valdybos prezidiumo narys, 1952-1960 metais—Lietuvos KP CK narys.

Savo kūrinius spausdinti A. Venclova pradėjo 1924 metais. 1926-1930 metais išleido eilėraščių rinkinius "Sutemų skersgatvius", "Gatvės švinta", apsakymų rinkinį "Beržai vėtroje". Iki karo išleido romaną "Draugystė", apsakymų rinkinį "Naktis".

Karo metais A. Venclova Maskvoje išleido apsakymų rinkinį "Kelias į Lietuvą", eilėraščių rinkinį "Tėvynės šauksmas", apybraižų ir publicistikos knygų.

Pokario metais išėjo A. Venclovos publicistinių straipsnių ir apybraižų rinkinys "Taikos balandžiai", kelionių apybraižų knygos "Kelionių įspūdžiai", "Šiaurės sibairstas" ir kt.

Plačiai žinoma A. Venclovos poezija. Jis išleido eilėraščių rinkinius "Šalies jaunystė", "Rinktinė", "Kovoti, degti, nenumirti", "Ar tu žinai tą šalį", "Mėlyno Nemuno vingis". Be to, A. Venclova parašė romaną "Gimimo diena", memuarų knygas "Pavasario upė", "Jaunystės atradimas", "Vidurdienio vėtra", straipsnių apie literatūrą rinkinius "Laikas ir rašytojai", "Epochos vėjas".

6

Aktyvios socialinės problematikos, tikroviškų ir meniškai įteigčių vaidų ikitarybinio laikotarpio A. Venclovos kūryba—vieni ryškiausių ketvirtjo dešimtmečio lietuvių prozos kūrinių.

Didžiojo Tėvynės karo ir pirmųjų pokario metų kūryba (visų pirma poezija) daug prisidėjo prie tarybinės lietuvių literatūros formavimo, socialistinio metodo įtvirtinimo, vėlesni kūrinių—prie turimo ir šandieninio lietuvių literatūros turtinimo, jos stilistinės kultūros ūgdymo.

Mirė Antanas Venclova 1972 metais.

San Francisco-Oakland, Cal.

SĖKMINGA POPIETĖ

Gruodžio 7 d. įvyko Suomų patalpose Berkeley, Cal. gana draugiška popietė. Svečių atsilankė geras skaičius ir nuotaika buvo gera. Pora mėnesių nebesimačiusiems mūsų pramogų lankytojams atsinaujino malonūs, draugiški pokalbiai. Dabartiniu laiku mūsų renginiai suretėjo, nes vis tai buvusių gerų renginių ruošėjų sumažėjimas. Kadangi mūsų renginiai dažniausia ruošiami su vaišėmis bei pietumis, o tai gan atsakingas ir rūpestingas darbas, ypač šiais infliacijos laikais.

Prie šios popietės vaišių ruošos dirbo mūsų veikli spaudos vajininkė Violeta Taraškienė, Juozas su Ksavera Karosai, Raymond Machulis ir Tildele King, kuri veik visada prie renginių darbo prisideda. Marytė Ginaitienė, negalėdama dalyvauti šioje jaukioje sueigoje, prisiuntė penkinę pabaudos. Tiesa, Marytė tolakai nuo mūsų apylinkės gyvena, ir transportacija į čia jai nepatogi. Beje, mūsų šaunus renginių talkininkas Raymond Machulis ne tik moka gerai svečiams patarnauti, bet dar prisideda ir su "stipriąja".

Ačiū visiems už darbus, aukas, atsilankymą.

SUSIRINKIMAS

Gruodžio 12 dieną J. ir K. Karosų rezidencijoje įvyko LLD 198 kuopos posėdis. Posėdį atidarė kuopos prezidentas F. Machulis, pirmininkės pareigose buvo Violeta Taraškienė. Po valdybos raportų skaitytas laiškas nuo ateivių gynėjų, prašant paramos. Nutarta tam tikslui skirti 10 dolerių. Antras svarbus tarimas—atžymėti Tarptautinę Moters dieną. Šiam atžymėjimui diena priklausys kada bus galima gauti salę. Taipgi nutarta 1981 metų žiemos švenčių proga pasiųsti sveikinimą į laikraščius "Laisvę" ir "Vilni". Prie to, kuopos valdyba 1981 metams pasiliko ta pati.

Pasibaigus posėdžiui, draugai šeiminingai pavaišino narius kavute ir skanėsiomis. Ačiū jiems.

LIGONIAI

Lapkričio mėnesį teko lankyti Los Angeles mieste ir aplankyti sergančius draugus Onutę ir Jurgį Bernotus, kurių sveikata bloga. J. Bernotas puolė ir lūžo jo kojos kaulas. Kelias savaites išbuvo ligoninėje ir pergyvento skaudžią operaciją. Gydytojai pranešė, kad jis ilgą laiką nebegalės vaikščioti. Onutė jau geras laikas, kaip nesveikuoja ir vargiai begali paeiti.

APDOVANOJO MASKVOS PARODOJE

Šiomet Vilniaus "Sigmos" gamybinis susivienijimas buvo surengęs savo ekspoziciją Maskvos liaudies ūkio pasiekimų parodoje—"Skaičiavimo darbų automatizacija ir mechanizacija". Buvo demonstruojami nauji susivienijimo gaminiai: nauja magnetinių diskų atmintis, naujas kortų perforatorius.

Mašinų gamintojų dienos išvakarėse LÜPP komitetas už minėtų mašinų sukūrimą ir serijinį gamybos įsisavinimą "Sigmos" gamybinį susivienijimą apdovanojo pirmojo laipsnio parodos diplomu, o darbuotojus už eksponatų sukūrimą ir dalyvavimą parodoje—medaliais.

MIRĖ SMIGELSKAS

Visiems gerai žinomas detroitietis, bitininkas Robert Smigelskas mirė gruodžio 8 d. pas savo dukrą East Patchogue, New Yorke, sulaukęs 88 metų. Jo kūnas buvo sukremuotas New Yorke. Pelenus jo dukrelė ir žentas atvežė į Detroitą ir palaidojo Grand Lawn kapinėse šalia jo mirusios žmonos Uršulės Smigelskienės, kuri mirė prieš keturius metus. Gruodžio 14 d. įvyko jo pagerbimui pietūs Detroito Lietuvių Klubo. Gražią prakalbą jo atminčiai pasakė Servit Gugas. Velionis atvažiavo į Bostoną 1918 metais, o pastaruosius 56 metus gyveno ir dirbo Detroito automobilių fabrikuose. Jis buvo visiems žinomas kaip bitininkas.

Velionis paliko dideliame nuliūdime dukrą Alice Fischer, žentą George Fischer, vieną anūką daktarą Robert ir jo žmoną daktarę Louise. Velionis prigulėjo prie LDS 86 kp. ir Detroito Lietuvių Klubo. Buvo ilgametis "Vilnies" skaitytojas. Memorialinius pietus priėmė Antanas ir Mildred Vasaris, virtuvėje pagelbėjo Josephine Milus, Alda Liminsky, Albena Lyben ir Antonette Garelis.

DAR TRYS

Mirė trys Detroito Lietuvių Klubo nariai. Tik šiomis dienomis sužinojome, kad liepos 8 d. mirė John Walaitis, 95 metų amžiaus. Buvo pašarvotas Martenson laidotuvių namuose, palaidotas liepos 10 d. su bažnytinėmis apeigomis. Švento Kryžiaus kapinėse. Paliko dideliame nuliūdime vieną dukrą Helen Andres, kuri taipgi yra klubo narė.

Gruodžio 16 d. mirė John Steponaitis, 84 metų amžiaus, Middlebelt Convalescent Home. Buvo pašarvotas Step (Stepanausko) laidotuvių namuose ir palaidotas su bažnytinėmis apeigomis Švento Kryžiaus kapinėse. Po laidotuvių visi dalyviai buvo pakviesti pietų į Danish Club. Velionis paliko dideliame nuliūdime žmoną Aldoną, vieną dukrą Ann Baibak, penkis anūkus ir vienuoliką proanūkų. Velionis buvo klubo narys nuo 1949 metų.

Gruodžio 18 d. mirė klubietis Mike Norush, 73 metų amžiaus. Nuo lapkričio 3 d. jis buvo Švento Kryžiaus ligoninėje su nepaprasta kraujo liga, bet mirė nuo plaučių uždegimo. Buvo pašarvotas Peters laidotuvių namuose. Atsisveikinimas buvo sekmadienį gruodžio 21 d. Jo kūnas išvežtas į Marinette, Wisconsin, palaidojimui. Velionis paliko dideliame nuliūdime žmoną Ethel ir kitus gimines.

APRENGTAS KLUBAS

Prieš ateinančias žieminės šventės Detroito Lietuvių Klubas buvo gražiai aprengtas-dekoruotas. Tą didelį darbą atliko Alfons ir Emma Rye, Tony ir Bertha Rye, George ir Beverly Olin, Diana Rye, Eddie ir Ann Balchunas. Juos visus prižiūrėjo ir davė patarimus trijų metų mergytė Renee Olin, Alfons ir Emma Rye anūkė. Klube graži eglutė, gražios lemputės visur: svetainėje ir už baro. Dėkui geriems klubiečiams už tokį darbą.

SVEIKINU

Ir vėl pabaiga metų. Sveikinu visus "Vilnies" skaitytojus bei draugus su žiemos šventėmis. Linkiu "Vilnies" personalui geros sveikatos ir daug energijos. 1981 metais būkime visi sveiki. **Stefanija**

Vilnis, 1981 sausio 8

IŠLEISTUVĖS

San Francisco Holland Roberts Centras ir Amerikos-Sovietų Institutas labai pasigęs Tarptautinių Reikalų Atstovo Mike Davidow, kuris su žmona Gail išvyksta gyventi į Gary, Indiana.

Gruodžio 19 dieną San Francisco Tarybų Sąjungos konsulatą suruošė Davidom išleistuvių vakarą, kuriame dalyvavo nemažas būrys Mike ir Gail draugų bei bičiulių. Gruodžio 20 dieną Holland Roberts Centras taip pat suruošė M. ir G. Davidom išleistuvės, kur buvo pasakyta nemaža atsisveikinimo kalbų.

Mike Davidow žymus rašytojas, kalbininkas ir korespondentas. Kelių knygų autorius, jų tarpe žymios knygos "Cities Without Crisis". Mike 6 metus gyveno Sovietų Sąjungoje ir lankėsi Lietuvoje. Mike Davidow tėvas baigęs Vilniaus universitetą. Pažangūs sanfranciškičiai labai pasigęs abiejų Davidowų, kurie daug daug prisidėjo ir veikė šioje apylinkėje.

Naujųjų Metų proga viso geriausio visiems geros valios žmonėms ir taikos pasauliui! **M. Baltulionytė**

Detroit, Mich.

JAUNOS MOTERYS

LDS Sorority gruodžio 5 d. susirinko pas Josephine Urbon ir turėjo savo mėnesinį susirinkimą bei ateinančių švenčių balių. Namų šeiminingai pagelbėjo Albena Nauseda Lyben ir Ruth Palevich Price.

Moterys investatorės taipgi turėjo susirinkimą gruodžio 10 d. Ann Maezes namuose.

APVOGĖ

Klubietis Juozas Norush neseniai buvo apsigyvenęs pas klubo patarnautoją Juozą Tamulį. Gruodžio 11 d. einant namo netoli klubo užpuolė jį jauni valkatos, sumušė jo galvą, apvogė ir paliko ant gatvės. Buvo nuvežtas į Southwest ligoninę. Jo dukrelė jį parsivežė namo ir jis sveiksta, bet sukasi galva, nesveikuoja. Linkime jam greit pasveikt.

St. Petersburg, Fla.

— Mirė Jonas Stančikas, pasirgęs apie du mėnesius. Buvo tykaus būdo, nekalbus, su visais taikus.

Nieko nekritikavo, viskas jam buvo gerai. Sveikas būdamas keletą metų buvo "Vilnius" vadininku. Yra laimėjęs net ir pirmą dovaną. Susilpnėjęs regėjimui, turėjo atsakyti. Bet klubui buvo nepavalduojamas darbininkas. Gaila Jono.

Kūnas buvo sukremuotas. Atsiveikinimo kalbą pasakė Bronė Vaitkienė, apibūdindama Jono gyvenimą ir darbus. Mirė 88 m. amžiaus.

— Vakaruose ir rytuose orai atšalus, pagausėjo svečiais mūsų parengimai. Advokatė Stefanija Masytė su savo mamyte Teofile Masiene pasiūlė Floridos saulutėje apie pora savaitę ir aplankė mūsų klubą. Dainininkas Albertas Daupša iš Massachusetts mums dainavo solo ir dueta su St. Kuzmicku. Labai ačiū Albertui. Jis vis mums padainuoja, kai būna čia.

— Spalio 22 pas Šarkiūnus iš Lietuvos atvažiavo Šarkiūnienės seserėčia su vyru, Audronė ir Vytautas Mašauskai. Abu yra agronomai, dirba Dotnuvos Žemės Ūkio Akademijoje. Šarkiūnai surengė jiems gražias priimtuves klube.

Sukvietė arti šimto savo draugų ir pažįstamų. Supažindino su ilgai lauktais savo giminaičiais, iš taip toli atvažiavusiais. Audronė ir Vytautas Mašauskai paviešėjo Floridoje 6 savaites, daug ką pamatė. Visi juos priėmė. Graži jauna pora, malonus, simpatiški jaunuoliai.

Klubui padovanojo lietuvišką kilimėlį ant sienos pakabint. Kad svečiams nebūtų nuobodu ir kad jų per daug kalbomis ir įvairiais klausimais nenuvargintų, mūsų solistas St. Kuzmickas ir Dainos Mylėtojų choras padainavo keletą dainelių.

— Atsimenu tuos laikus, kai gyvenau Lietuvoje. Negirdėjau, kad kas važiuotų į svečius į Ameriką. O važiuo daug, važiuo darbo ieškoti. Taip kaip ir aš pati. Lietuvos vaduotojai dabar vaduoja pavergtą Lietuvą. Ar daug atvažiavo į svečius į Ameriką? Kaip Smetona valdė Lietuvą, nė vienas! Todėl, kad prie Smetonos diktatūros lietuviai pusbadžiai gyveno, neturėjo pinigų. Dabar kuris dirba ir nori dirbt, turi pinigų ir gražiai gyvena. Jų ateitis užtikrinta, senatvė aprūpinta. Visi gauna darbą. Bedarbių nėra.

— 29 d. lapkričio buvo sezoninis klubo atidarymas. Buvo daug žmonių. Matėsi daug svečių. Meninę programą išpildė St. Kuzmickas solo ir dueta su savo žmona Valerija. Tai graži pora, gražiai dainuoja ir daug dirba. Dainavo ir choras. Visiems akompanavo H. Janulytė.

— Mielai "Vilnius" skaitytojai, dabar eina "Vilnius" vėjus ir sukėlimas finansinio fondo užtikrinti laikraščio gyvavimą. Esiu St. Petersburgo ir apylinkių vadininkė. Prašau atsinaujinti prenumeratas, užrašyti laikraštį savo giminėms į Lietuvą. Jie bus jums labai dėkingi už tą dovaną. Jei patys jau negalite skaityti, akys susilpnėjo, prašau paaukoti. Ačiū.

— Po didelės automašinos avarijos Jonas Baltrūnas pasveiko, smagu jį matyti gerai nusiteikusi, susveikusį.

— Julija White turėjo svečių, buvo jos dvi sesutės iš Chicagos, Carolyn Golab ir Vicki Trawley. Joms labai patiko mūsų įstaiga ir lietuviška daina. Iš Racine, Wis., buvo Andriulienės brolis A. Pivoriūnas, pirmą sykį St. Petersburg, J. Grebliko marti ir anūkės Dolly ir Diane iš Coral Springs, Fla., Jonas Radis iš Hartford, Conn., Jonas Krasnickas ir Mary Baltuška iš New Port Richey. Jonas Dobrolle iš Woodhaven, N. Y., Andrius Thomas iš Boston, Mass., J. Mankienė ir M. Rokus iš Chicago, Ill. Buvo ir daugiau svečių. Per tiek daug žmonių nebuvo galima visus pamatyti. Dabar parengimai įvyks kas šeštadienis, 314 So. 15th Ave. Pietūs 12 val.

Sigitas Bubnelis

— Dažnai pas mus įvyksta kokia nors staigmena. Šį sykį detroitietis Albinas Bubnelis sulaukė brangaus svečio, kurio laukė seniai—savo brolio Sigito Bubnelio iš Lietuvos. Atvežė jį parodyti į mūsų klubą. Sigitas Bubnelis gyvena Vilniuje, yra Vilniaus aklujų draugijos kultūros namų darbuotojas. Sigitas yra saviveiklininkas, turi chorą. Jis yra choro dirigentas. Labai gerai groja akordeonu ir turi gerą tenoro balsą. Jis mums padainavo pritardamas akordeonu. Labai simpatiškas, draugiškas, talentingas vyras. Vedęs, turi gražią dukrą ir žmoną. St. Petersburgu pabuvojo apie savaitę. Mes jį priėmėm kaip brolių iš širdies, su meile. Mes ilgai nepamiršime jo draugiškumo, nuoširdumo ir gražių žodžių apie Lietuvą. Tai puikus mūsų tėvynės sūnus.

— Mūsų parengimai įvyksta šeštadieniais, o tautininkų—sekmadieniais. Jų klubo didžiuliam sudaro dypukai. Jie Sigitui ne tik neleido perduoti linkėjimus nuo Lietuvos, bet net ir jo vardo nepamiršo savaip publikai. Dypukai sako, kad Lietuva surusinta, Lietuvoje visi rusai. O kai atvažiavo lietuvis, bijojo jį perstatyti savaip publikai. Dypukai vaduoja Lietuvą jau virš 40 metų ir dar jos neišvadavo, tik daugiau sau motelių prisipirko. Senieji imigrantai jau po 80-90 metų, apleidžia šį pasaulį. Ir dypukams sumažėjo iplaukos. Tai dabar galvoja nupirkt senelius namus (nursing home) kurių dar visai neapvalė beavaduodami Lietuvą, tai dabar apvalys. Būkit atsargūs, seneliai! Žiūrėkite, kam duodate savo pinigus.

— Lapkr. 19 d. atsiveikinom su mielais svečiais Audrone ir Vytautu

Mašauskais. Jie dar pasisvečius pas Vytauto tetą Rochester, N. Y., paskui pas dėdę Albany, N. Y. Kelias dienas pabuvo Brooklyne ir per Washingtoną grįš į savo brangią tėvynę Lietuvą. Dabar jie jau namie džiaugiasi savo gražiomis dukrelėmis, kurių jie buvo jau labai pasiūgę. Kodėl jie negali skrist per New Yorką? Todėl, kad mūsų vyriausybė paskelbė Tarybų Sąjungai blokadą.

— Stasio ir Valerijos Kuzmickų sūnus vėl kraustosi; dabar į Chicago. Linkime Danieliui sėkmės (Good Luck) Chicagoj.

— Į Floridą atvažiavo žmonės, sulaukę pensijos amžiaus. Kad pagyventų šiltesniame klimato, pakvėpuotų švaresniu oru. Ir taip ateina jų saulėlaidis. Šie metai yra mums tikrai žiaurūs metai. Labai daug sirgo, daug mirė. Visi Chicagoje pažinojo Juozą Šarkiūną. Nors metų daug turėjo, bet sveikata per daug nesiskundė. Kasdienines pareigas atliko ir darsporte dalyvavo. Grįždamas iš žaidynių (bowling) arti namų lapkričio 28 d. mirė. Tokia netikėta žinia sukrėtė mus kiekvieną. Lapkričio 30 d. susirinko visi Juozo Šarkiūno draugai atiduoti jam pagarbą. Atsiveikinom su juo ant visados. Čia skelbiam Bronės Vaitkienės pasakytą kalbą ir Juozo Šarkiūno biografiją. Jis palaidotas Chicagoj Tautinėse kapinėse prie seniau mirusių jo šeimos narių. J. Andriulienė

Atsiveikinimo kalba su J. Šarkiūnu

Šiandien susirinkome atsiveikinti su mūsų mielu idėjos draugu, mūsų pažangių organizacijų steigėju Juozą Šarkiūną.

Jo staigią ir netikėtą mirtį mums kurie jį pažinojome ir gerbėme, labai sunku priimt.

Ypatingai labai sukrėtė jo šeimos narius. Mes reiškiamė nuoširdžią užuojautą velionio žmonai Elenai, podukroms—Helen Janulytei, Estel Parker (Harvey, Ill.), posūniui Richard Janulis (Palmer, Mass.), 2 anūkėms—Martha ir Theresa Grahk (Ely, Minn.) ir jų šeimoms.

Penktadienį (11-28) velionis Juozas Šarkiūnas grįžo po kėglio (bowling) žaidimo ir dar auto mašinoje staiga susirgo. Greit buvo iššaukti paramedikai, tačiau nei jiems, nei gydytojui ligoninėje jau nepavyko jį atgaivinti.

Velionis Juozas Šarkiūnas (Balčiūnas) gimė 1890 metais gražiame Aukštaitijos—Slėgeriškių kaime, Biržų rajone. Augo trijų sesučių ir trijų brolių šeimoje, iš kurių jauniausias buvo Juozas.

Tėvams esant stambesniems ūkininkams, Juozas turėjo galimybių eit į aukštesnį mokslą. Tačiau, užbaigus pradinę mokyklą už priešingą veiklą caro valdžia jam neleido pasiekti aukštesnio mokslo, o jis, nenorėdamas carinėje kariuomenėje tarnauti, 1911 metais, sulaukęs 21 metų, emigravo į Ameriką pas brolių Antaną, kuris tuo laiku gyveno New Jersey.

Po trumpo laiko persikėlė gyventi pas seserį į So. Boston, Mass. Ir čia Juozui, įsirašius į Lietuvos socialistų 60-tą kuopą, prasidėjo jo organizacinė veikla.

1918 metais Juozas Šarkiūnas persikelia į stambiai lietuviams apgyventą Čikagą.

1919 metais A. L. D. L. D. Čikagos ir apylinkės kuopų pirmoje konferencijoje Juozas Šarkiūnas buvo išrinktas į apskrities komitetą kuriame veikė daug metų.

1920 metais Vinco Andriulio sušauktame vienminčių draugų susirinkime buvo nutarta leisti laikraštį "Vilnius". Juozas Šarkiūnas buvo išrinktas į "Vilnius" direktorių tarybą ir joje veikė apie 38 metus, idėdamas daug darbo ir savų lėšų laikraščiu stiprinti.

Susikūrus Čikagoje L. D. S., Juozas Šarkiūnas įsirašo į 139 kp.

Aš čia primenu tik labai mažą dalį jo darbų—jo kovos už geresnį, šviesesnį darbo žmonių gyvenimą ne tik sau, bet ateinančiai jaunimo kartai.

1971 metais velionis Juozas Šarkiūnas persikelia ir pastoviai apsigyvena St. Petersburg, Fla. Čia taip pat Juozas nenuleido rankų. Tuojuo persikėlė į L. L. D. 45tą kuopą.

Organizuojant Lietuvos Piliečių klubą, Juozas Šarkiūnas išrinktas į salės išigijimo komisiją. Nupirkus salę, išrinktas į klubo direktorius.

1978 metais klubo metiniam susirinkime dėl pašlijusios sveikatos iš tų pareigų atsisako, pats pabrėždamas, jau visos jėgos išsisėmė ir nebegalės daugiau aktyviai veikti.

1976 metais, išgyvenęs Amerikoje 65 metus, pirmą kartą sugrįžo į Lietuvą ir į savo gimtąjį Slėgeriškių kaimą.

Nors gimtajam namely nerado nei brolių nei sesučių (visi jam mirė), vis vien jam buvo malonu vaikystės takeliais pavaikščioti ir pasidžiaugt Tėvynės Lietuvos pasisekimais.

Velionis Juozas Šarkiūnas teko pergyventi daug skaudžių asmeniškų įvykių, tačiau sunkiausia ir skaudžiausia buvo pergyventi 1976 metais gruodžio 13 dieną, kuomet staiga mirė jo vienuoliktą dukrelę Viola Grahek (Šarkiūnaitė), sulaukusi vos 54 metų amžiaus, palikdama dvi jaunas dukreles.

Šiais metais So. Boston, Mass., sulaukusi 93 metus amžiaus, rugsėjo 28 dieną mirė jo vienintelė gyvųjų tarpe buvusi sesutė Paulina Lukas. Ir štai—tik du mėnesiai vėliau, lapkričio 28 dieną 1980 metais, sulaukęs 90 metų amžiaus, jėgoms visiškai išsisėmus, širdis sustojo plakusi—tuo užsibaigė garbingi Juozo Šarkiūno (Balčiūno) 69 metų pažangių organizacijose veikla. Jo mirtis palieka tarp mūsų neužpildomą vietą.

Juozo Šarkiūno lavonas nuvežtas ir antradienį, gruodžio 2 dieną, antrą valandą palaidotas Čikagos Lietuvos Tautiškose Kapinėse, kuriose jau ilsisi šimtai jo artimų ilgamečių idėjos draugų.

Kapinėse atsiveikinimo kalbą pasakys Jonas S. Jokubka.

Baigdama noriu atsiveikinti su gerbiamu draugu Juozu Šarkiūnu šiais seno Vinco parašytais žodžiais:

Kam vakar saulė nusileido,
Mirtis kam užspaudė akis . . .
Sustingo lūpos ir judėsiai veido—
Nežadink, Nieko neatsakys . . .

Kurs savo kelionės lazdele
Pastatė pas buities duris,
Nejaučia . . . ar kam širdį gelia
Ar alpsta iš gailėsčio kuris.
Ar ašaros kam vilgo blakstienas,
Ar plyšta gailaujanti širdis,
Jam kelias į šaltąjį kapą—vienas.
Neatverksi . . . kas mirė . . .

neatgis . . .
Ilsėkis . . . Dirbai, kiek tesėjai
Antkapis darbu gražus tau bus,
Bet, kiek žmonijai duot nespėjai,
Nešies su savim į kapus . . .

Nors ašarų duobę prilietum
Arba išvertkumei akis . . .
Gailėk, širdie . . . neatgailėtum,
Kas mirė . . . niekad neatgis . . .

Bronė Vaitkienė
Vilnius, 1981 sausio 8

BEDARBIŲ BANKETAS

Viskas įvyko 1934 metais "Vilnius" salėje, Čikagoje. Pašalinis netikėtai užėjęs į salę, nustebo . . . "Na, kas čia dabar? Argi aš į koki pokylį būsiu pakliuvęs! Negirdėjau jokių kalbų apie kokias tai vestuves ar vardadienio minėjimą."

Tiesa, bile kas nepriklausantis Bedarbių tarybai, kuri čia kas savaitė laikė susirinkimus, galėjo tik taip pamanyti. Du ilgi stalai baltom drobulėm apdengti, iš visų pusių sustatytos kėdės laukia svečių. Stiklai ir stikleliai duoda suprasti, kad čia bus išmesta ir po taurelę . . . Bet kokių tikslų?!!

Nekviestas svečias pasitraukęs kėdę atsisėdo. "Palauksiu, gal ir man leis pabaliavoti. Gerai pataikiau čia užeidamas šį vakarą", pagalvojo jis.

Laukdamas kol kiti pradės rinktis, svečias dar vis žiūrėjo į tą puikiai paruoštą stalą. Neiškentė nepačiupinėjęs šakutę ir peilį šalia lėkštės. Jie taip žibėjo, jis iškart pamane, kad bus iš brangaus sidabro nukalti . . . Gal čia bus vestuvių pokylis, ir jaunavedžiai bus apdovanoti pasiturinčio dėdės ar kito gimnainio. Darbščios šeiminkės jau bent keletą dienų čia dirbo kad viskas žibėtų. Pažiūrėjus į gėles, kurios stalą puošė, iš toliau atrodė lyg gyvos rožės, kurias pauosčius gausis skanus kvapas. Bet svečias arčiau priėjęs tuoj pamatė, kad apgaulė, kad nosį prikišus gali susižeisti į smailą medinę šakutę, pasislėpusią tarp žalios spalvos popierio lapelių.

Ne. Salėje dar niekas nekvepėjo. Bet pro dženitoriaus Juozo Baltušio virtuvės atviras duris oras nešė aistrų maisto kvapą. Mat čia banketo šeiminkės po vadovybe sumanios pirmininkės Mortos Plečkaitienės, vienos krovė maistą ant pailgų lėkščių, kitos nešė į salę.

— Tik nesupiaustykite kugelių ir dešras dideliais gabalais . . . nežinome, kiek tų svečių prisirinks. Žiūrėkime, kad visiems bent po mažą gabalėlį ištektumėm. "Banketas seniai garsinamas, gali susirinkti nemažai svečių. Vieni ateis savanoriai, kiti pilvo raginami ir, gali šeiminkėms iškirsti nemalonių šposą. Kai kurie nuolatiniai Bedarbių tarybos lankytojai gali likti nedavalgę.

Kada viską iš virtuvės sunešė, pasirodė, kad čia bus tikrai šaunus banketas. Ir kaipgi atsirado tiek įvairių patiekalų? Nejaugi tos šeiminkės tarybos išdą bus ištuštinusios?? Ne! Tai ačiū sumanioms šeiminkėms už jų bendras pastangas. Vot, kugeliui vienos atnešė po maišelį bulvių, kitos svogūnų, dar kitos kiaušinių. O tą puspaltį lašinių kelios susidėjusios nupirko. Kitos tokiu pat būdu nupirko kiaušienos šlaunį ir sumalusios prikimšo dešrų. Pyragus tokiems pokyliams veik visuomet parūpino Mortulė. Kitos pasisiūlė tik pagelbėti. Visos turi kuo pasiteisinti, kad joms nesiseka pyragą kepti taip, kaip Mortai. Ir kokių ji priekpdavo . . . ir apvalių ir pailgų. O jeigu dar gausi sviesto, valgysi apsilaižydama. Bet šį vakarą sviesto nebuvo. Užteko gryno pyrago su karšta kavute užsigardžiavimui. O kavutė ir cukrus tai dženitoriaus Juozo Baltušio rūpestis. Gaudavo jis kartais ir veltui, pirkdamas sau maistą pas simpatinga biznierių. Liepdavo jam išvirti bent kavutės "tiems vargšams bedarbiams" išsigerti po mitingą.

Paskutinę lėkštę atnešusios šeiminkės pakvietė susirinkusius prie stalų. Pirmininkas, pasiėmęs pigios degtinės bonką, pripilstė visų stiklelius ir paprašė visų sustoti. Laukiame, ką jis čia tokio pasakys. Argi reikės kai kam sudainuoti Ilgiausių metų?

— Ar žinote už kieno sveikatą išmauksime šį stiklelį šį vakarą? . . . — klausia jis. — Drg. Petrokas šiam reikalui įmetė visą pusdolerį. Pakelkime taurelę už jo sveikatą. —

Visas pusdoleris tais laikais skaitėsi dideliu pinigų net ir svarbesniam tikslui. Ogi "šnapsui" tiek aukoti tai jau tikras duosnumas. Kad ir ne gimtadienis, bet Petrokui sudainavome Ilgiausių metų.

Kada jau alkis tapo gerokai numalšintas, pirmininkas drg. Šiubeika iškvietė vieną iš redaktorių pakalbėti. Juk reikia ne tik pilvą patenkinti, bet duoti ir protinio peno, ypač tiem, kurie pirmu kartu dalyvauja Bedarbių tarybos pobūvyje. Lai išgirs tiesos žodį apie nedarbo priežastis, kaip nekalti bedarbiai turi kovoti, kad valdžia teiktų šokią tokią apdraudą, kada tampa išmesti iš darbo.

— Vėliaus išgirsime, ką girdėjo mūsų draugės Della Reuther ir Alisė Jonikienė, nuvykusios į legislatūros sesiją Springfielde, — pridūrė pirmininkas.

Vincas Andrusis pradėjo su koku tai eilėraščiui, pritaikytu to vakaro reikalui. Dar nebaigė paskutinio posmo, kai už salės durų pasigirdo vaikų klegėsys. Kaimynų vaikučiai nujaute, kad salėje bedarbiai pokyliauja, dažnai užbėgdavo, žinodami, kad bent pyrago mažą gabalėlį gaus paragauti. Juk ir jie bedarbių vaikai, namuose ne visuomet alkaną pilvelį galėjo patenkinti.

Drg. Klebonas, arčiau durų sėdėdamas, atsikėlė ir ėjo durų atidaryti. Kol jų neatsikratys, nebus ramybės. Įleidęs vaikus, jis pajuto, kad laiptais dar kažkas ateina. Uždaręs duris, koridoriuje laukė. Už kelių minučių prieš jį atsistojo du stiprūs vyrai.

— Koku reikalu? — paklausė jis jų.

— Ar čia bedarbių susirinkimas eina šį vakarą? — užklausė gerokai nutukęs aukštas vyras.

— Ne susirinkimas, banketas, — atsakė drg. Klebonas.

— Bet mes turime čia sustoti, — pridūrė kitas storbalsis.

— Pasakykite, kas kvietė, pašauksiu ir galėsite pasikalbėti. Jei bus reikalas, galėsite eiti vidun.

— Pasitrauk! Mums jokių kvietimų nereikia, piktai atsakė storpilvis ir Kleboną pastūmęs su savo sėbru įsiveržė į salę.

Patekę vidun, vyrai smalsiai žiūrėjo į stalus apsėdusius svečius. Pamatę vieną, kurios ieškojo, arčiau priėję klausė:

— Ar Mrs. Yonik?

Atsistojau ir rengiausi klausti, ko džentelmenai reikalauja. Artimai sėdintys Della Reuther ir Juozas Baltušis taipgi atsistojo. Vyrai tuoj pamatė, jog susiduria su sau lygiais, jeigu tektų, jėgą vartoti. Vienas iš ateivių paskubom iš kišenės popieriais lakštą ištraukęs, atkišo ir sako:

— Mrs. Yonik, štai įteikiu pakvietimą (summons) pribūti pas teisėją išklausinėjimui penktadienį. — Ir daugiau nieko nesakė, vyrai apleido salę.

Kai kurie svečiai prisiminė, kad tai tie patys, kurie slankioja skry-

bėles veik iki akų užsimovę, kada ant 32-ros ir Halsted bedarbiai atviram ore sako prakalbas praeiviams. Bet visgi šiedu kiek padoresni už kai kuriuos policininkus be uniformos. Ana, ten toliau į pietus juodųjų apgyventojų apylinkėj retai pasiseka baigti prakalbas ramiai. Kalbėtoją aplamdo, besiklausančius išvaiko.

Nekviestiem svečiam apleidus salę, vėl prasidėjo prakalbos. Andrusiui užbaigus dar ir iš svečių bent keli pasiprašė balso. Ant galo Della Reuther raportavo, ką girdėjusios moterys legislatūros sesijoje. Kada iš visos valstijos suvažiavo bedarbių atstovai, sesija virtusi veik į bedarbių mitingą. Daugelį darbų valstijos atstovams prisiėjo atidėti kitam kartui, pabrėžė Della. Jai baigus kalbėti, visi pakilusiu ūpu rengėsi baigti vakarą su šokiais. Kugelio ir dešrų lėkštės lyg kačių nulaižytos, ant stalų stovėjo tuščios. Pyrago irgi tik trupiniai tušmatė. Pakilę vyrai sveikino šeiminkes, girdami skaniai pagamintą vakarienę.

Alisė Jonikienė

LOS ANGELES, CAL.

Noriu pranešti visiems LLD 145 kp. ir LDS 35 kp. nariams, kad abiejų kuopų narių metinis susirinkimas įvyks sausio 25 d., 1 val. po pietų, Bernotų namuose, 1328 Lemoyne St.

Malonėkite visi nariai dalyvauti, nes rinksime ateinantiems metams valdybą ir turime pasimokėti duokles. Be to, turime ir daugiau svarbių reikalų.

Po susirinkimo turėsime užkandžius.

Pranė Sakalienė

P. STALIORAITIENĖ

Petrė Stalioraitienė, J. Stalioraitio našlė, vargiai begali išeiti iš namų. Ją užgulė senatvės negalavimai. Namų apyvokos darbus šiaip taip apeina, bet pasigaminti pietus ir šiaip valgyti sunkiai begali. Jai gelbsti sūnus. Nors su savo šeima kitur gyvena, bet motiną lanko beveik kasdien.

P. Stalioraitienė uoliai tebeskaito laikraštį "Vilni", kas jai viena iš paguodų, kai liko viena netekus vyro. Petrė tebeprisklauso organizacijose, bet jį narių susirinkimus ateiti jau nebegali. Aplankykite šią šaunią pažangietę, paguoskime ją.

P. Malinauskienė

Kulturietės rūpestingai aptarė draugijos reikalus

Gruodžio 16 d. "Vilnius" salėje įvyko Amerikos Lietuvių Moterų Kultūros draugijos narių susirinkimas.

Pirmininkė U. Juodaitienė atidarė susirinkimą ir vedė tvarką.

Sekretorė J. Marazienė perskaitė praeito susirinkimo protokolą, kuris priimtas kaip skaitytas.

Valdyba davė platų savo veiklos raportą, pažymėdama, kad atliko visus darbus, kurie jai buvo paskirti.

"Vilnius" vartininkė J. Marazienė raportavo, kad vajuos darbą dirbanti, kiek jai sąlygos leidžia, taipgi gaunanti paramos iš draugijos narių. Be to, prašė narių ateiti į talką, kurios dar to nepadarė.

Nutarta neturėti susirinkimų pertraukų ir juos laikyti kiekvieną mėnesį. Bet jai pasitaikintų dideli šalčiai ar iškristų per daug sniego, tai paskambinti į "Vilnius" raštine ir sužinoti, ar susirinkimas įvyks, nes valdyba painformuos "V" administraciją.

Kitas susirinkimas įvyks sausio 20 d. 12 val. dieną "Vilnius" salėje.

Pranešta, kad turime nemažai

A. LITVINO KALEDINĖ DOVANA

Daug kas švenčių proga savo artimiesiems bei pažįstamiems pasiunčia ar asmeniškai įteikia didesnę ar mažesnę dovaną. Plačiai žinomas bridgeportietis Antanas Litvinas nuo šio ipročio irgi neatsilieka — savo pažįstamiems čia Amerikoje užprenumeravo laikraštį "Vilni". Ir tenka pasakyti ne vienam, dviems ar trimis, o visam 20 žmonių. Vadinasi, "Vilniai" rado 20 naujų skaitytojų.

Antanas Litvinas ir kituo labai daug padeda laikraščiu. Jau daugiau kaip dveji metai talkininkauja ekspedicijai visuomeniniais pagrindeis neimdama atlyginimo nė cento. Taipgi neatsisako ir nuo kitokių paslaugų, ypač dabar, kai įstaigoje stinga darbo rankų.

Tokie draugai, kaip A. Litvinas, didelė pagalba laikraščiu, šiuo sunkiu metu, kai darbuotojų kadrai retėja.

Adm. N. DeSchaaf

Miami, Fla.

Lapkričio 29 mirė Charles Tamošiūnas, sulaukęs 93 metų amžiaus. Šioj šaly išgyveno daug metų. Jaunystėje gyveno ir dirbo Detroit, Mich.

Jis dirbo ir rūpinosi žmonių laisve. Skaitė pažangius laikraščius.

1948 m. persikėlė į Miami, Fla., kur stipriai prisidėjo organizuojant socialinį klubą. Vėliau jis buvo išrinktas to klubo pirmininku. Priklausė ir L. L. D., lankėsi susirinkimuose ir dalyvavo veikime.

Prie karsto paskutinį atsisveikinimą pasakė draugė Natalija Iešmanta. Vėliau draugė Tamošiūniene patiekė laidotuvių dalyviams pietus, kur M. Navickienė perskaitė paskutinį atsisveikinimą, parašytą Vinco Bovino.

Linkime Nelle Tamošiūnienei tvirtos sveikatos pergyventi šią liūdną jos gyvenimo valandą.

Dar neišsiunčiau šią liūdną žinią apie Tamošiūną, kaip išgirdau dar vieną: gruodžio 6 ligoninėj mirė viena iš mūsų gerų veikėjų — Apolonija Bečienė. Paliko nuilūdimė sūnų Marcin ir du anūkus.

Draugė Apolonija lankė susirinkimus ir sueigas, priklausė prie organizacijų, skaitė laikraščius ir jiems aukėjo.

M. N.

ligonių. Viktorija Valteraitė jau grįžo iš ligoninės, A. Paulikienė randasi ligoninėje ir dar nežino, ar turės operaciją. Nesveikuoja E. Klastauskienė, P. Valentienė, O. Jokubkienė. O Remeikienei dėl jos skaudaus pergyvenimo nutarta pasiųsti visų narių vardu gilią užuojautą. Visoms ligonėms palinkėta sėkmingai pasveikti.

Siame susirinkime buvo valdybos rinkimas. Visa valdyba vienbalsiai nubalsuota palikti ta pati, būtant: pirm. U. Juodaitinė, sekretorė J. Marazienė, Fin. sekr. Isabelle Peters, išdininkė Eva Sankus.

Atžymėti šių narių gimtadieniai: Rutkauskienės, E. Damalakenės, M. De Vos, H. Bordner, M. Vasiliauskiene, E. Deofus, A. Jonikienė, P. Malinauskienė, V. Jankel. Palinkėta joms ilgo ir sveiko amžiaus ir sudainuota Ilgiausių metų.

Po susirinkimo turėta puikus pasivaišinimas. Narės dėkojo valdybai už vaišes, kurios buvo retėnybė. Po pasivaišinimo viena kitai linkėjo linksmy ir malonių 1981 metų.

Sekr. J. Marazienė

Vilniai, 1981 sausio 8

Kaip eina "Vilnies" vaju

Vajininkams darbo dirva dar vis neišsenka, dar vis atnaujina prenumeratų. Šiame vajuje gal kiek sunkiau rasti naujų skaitytojų, tačiau vajininkų darbštumu galima tik pasidžiaugti.

Šįkart gal ne vienas nustebins Frank Vaitkaus darbštumu. Jis nuo 880 punktų pašoko net iki 1,620, o tai yra beveik dvigubai. Kiti vajininkai kaip matote, irgi nesėdėjo sudėję rankas.

Sios suvestinės duomenys iki gruodžio 18. Vajininkai išrikiavo taip.

ST. MASYTE—St. Clair Shores, Mi	2,040
JULIA ANDRULIENĖ—St. Petersburg, Fla.	1,960
ALMK—JULIA MARAZAS—Chicago, Ill.	1,760
F. VAITKUS—Chicago, Ill.	1,620
VIOLET TRASK—San Leandro, Cal.	560
J. PETRAUS—Cleveland, Ohio	480
ANNA BERNAT—Los Angeles, Cal.	440
MAGDALEN NOVITSKI—Miami Beach, Fla.	440
ALVINA STRICH—Kenosha, Wis.	440
B. F. KUBILIUS—Hot Springs, Ark.	280
ELIZABETH MARGIS—Grand Rapids, Mich.	280
MARY STRAUSS—Bridgeport, Ct.	200
ADELE SUSNIS—Chesterland, Ohio	200
J. J. DAUJOTAS—Benld, Ill.	120
JOHN PETKŪNAS—Worcester, Mass.	80
ANTONETTE RAČKAUSKAS—Ward Hill, Mass.	80
REGINA TRAKIMAVIČIUS—Worcester, Mass.	40
Per raštine	2,300

Didžiausias ačių vajininkams ir skaitytojams, kooperavusiems su jais.

Adm.

Parama "Vilnies" \$20,000.00 fondui

Į fondą aukų nuo gruodžio 3-čios iki gruodžio 18-tos 1980 įplaukė:

\$100.00

JONAS SMALENSKAS—Miami, Fla.
WALTER DUBENDRIS—St. Petersburg, Fla.
V. ir J. KAZLAU—Wethersfield, Ct.

\$48.00

GEORGE BUNTIUS—Chicago

\$43.00

PAUL MASELIS—Chicago

\$35.00

VALERIA SAMUOLIS—Chicago, Prisiminimas vyro ALEX SAMUOLIS

\$30.00

ANELE TAMOSIUNIENĖ—Miami, Florida: Atminimui vyro CHARLES TAMOSIUNAS

\$25.00

EDWARD LANIS—Milwaukee, Wis.
H. J. DOBROW—St. Petersburg, Fla.

\$20.00

P. SAKALAUSKAS—Chicago
A. ANDREWS—Chicago

\$10.00

J. M. LUKAS—St. Petersburg, Fla.
R. ZALUBA—St. Petersburg
K. GEGUŽIS—Chicago
P. SLAJUS—Chester, Pa.
ELIZ. GABRIŪNAS—Bedford Heights, Ill.
J. ANTONOWITZ—Chicago
MARTHA PLAUSKA—Chicago
TERESA MATALIS—Downer's Grove, Ill.
ANTANINA STASKUS—Mountain View, Cal.
FRANCES SAKAL—W. Covina, Cal.
J. BACAN—Cleveland, Oh
W. KARSON—Cleveland, Oh

\$8.00

ANNA SILEIKIS—Chicago

\$6.00

A. MATECUN—Chicago

\$5.00

MARY BUDRIS—Hot Springs, Ark.
M. BURKAUSKAS—Elizabeth, N. J.
FRANCES JORDAN—Chicago

Vilnis, 1981 sausio 8

JULIUS GREBLIKAS—St. Petersburg, Fla.

MARY PETRAUSKAS—Bolingbrook, Ill.

A. K. MATUKAS—Oregon City, Ore.

P. BAIKA—Euclid, Oh
A. PALTAN—Cleveland, Oh—Atminimui mirusių Moterų Klubu narių.

Dabar įplaukė \$ 725.00

Pirmiau skelbtos aukos \$5,301.55

Viso \$6,026.55

Sirdingai dėkojame visiems Adm.

Sirdingai dėkojame visiems Adm.

Sirdingai dėkojame visiems Adm.

Sirdingai dėkojame visiems Adm.

Sirdingai dėkojame visiems Adm.

Sirdingai dėkojame visiems Adm.

Sirdingai dėkojame visiems Adm.

Sirdingai dėkojame visiems Adm.

Sirdingai dėkojame visiems Adm.

Sirdingai dėkojame visiems Adm.

Sirdingai dėkojame visiems Adm.

Sirdingai dėkojame visiems Adm.

Sirdingai dėkojame visiems Adm.

Sirdingai dėkojame visiems Adm.

Sirdingai dėkojame visiems Adm.

Sirdingai dėkojame visiems Adm.

Sirdingai dėkojame visiems Adm.

Sirdingai dėkojame visiems Adm.

Sirdingai dėkojame visiems Adm.

Sirdingai dėkojame visiems Adm.

Sirdingai dėkojame visiems Adm.

Sirdingai dėkojame visiems Adm.

Sirdingai dėkojame visiems Adm.

— Vargiai kuris vilniečių nepažįsta May Adelman. Savo laiku ji buvo aktyvi saviveikloje, daihavo LKM chore, lankydavosi organizacijų narių susirinkimuose. Dažnai ją matydavome mūsų parengimuose, piknikuose. Dabar jos jau niekur nebematyti. Likimas jai lėmė laiką leisti namuose. Prieš kurį laiką jai amputavo koją. Nors nupjautos kojos vieton pritaikė dirbtiną, bet kol įpras, vargiai gali vaikščioti. Jos adresas: 3210 S. Emerald Ave., Chicago, Ill. 60616, Telefonas 225-6172.

— Plačiai čikagiečiams yra žinoma Lucille Matuzienė, daug dirbusi ir veikusi Čikagos lietuvių pažangiam judėjime. Tačiau jau daug metų nebeapsirodo, gyvena užsidiariusi namuose. Jai irgi yra nupjauta koja. Prižiūri ją Estelle Bogden, aplankydam, atnešdama iš parduotuvės maisto. Kad nenuobodžiautų miela draugė, gražu būtų ją aplankyti laiškučiu ar telefono skambučiu. Jos adresas: 3920 M. Clark, Apt. 804, Chicago, Ill. 60613, Telefonas 348-3804.

— Kiek daug yra veikusi Čikagos lietuvių pažangiam judėjime Mary Kirstukienė, netenka nė pasakoti. Dažnai ir dabar paskambina į "Vilni" informacijų apie judėjimą bei asmeninius pažįstamus ir drauges. Senatvė nebeleidžia jai dažniau atvykti, ypač kai pusėtinai toli gyvena. Ją slaugo duktė. Šiaip palyginus su jos amžiumi dar tebėra gana žvali. Jos adresas: 27st 475 Wellington St., Naperville, Ill. 605540, Telefonas 355-3937.

— Nesveikuoja Ona Jokubkienė. Ją kamuoja arthritas. Prieš kurį laiką net turėjo pora savaičių pagulėti lovoje. Tačiau dėka Cook County gydytojų pastangoms, jau atsistojo ant kojų, pavaikšto ir jau gali apeiti kai kuriuos namų apyvokos darbus.

— Gruodžio 22 dieną administracija gavome telefonu skambutį net iš Mountain View, Cal., nuo Antaninos Staškienės vienos dukters. Tai buvo prašymas, kad "Vilnyje" būtų įdėtas velionio Adamo Staškus mirties prisiminimas. Kalbant apie Mrs. Staškienę, ją prižiūri dukterys Eleonora ir Frances, netoli nuo jos gyvenančios. Nuo ištikto paralyžiaus priepuolio ją gydo lietuvis gydytojas senų žmonių Rehabilitation centre.

— Mary Mihasonah nors nesveikuoja, bet jausdama pareigą vis tiek buvo atvykusi į ALMK klubo narių susirinkimą dalyvauti kalėdiniam pobūvyje. Retai kada ji apleidžia ir kitus pažangiečių suejimus, nežiūrint kad ji gyvena tolokai—šiaurinėje miesto dalyje.

— Nancy Gordon telefonu paskambino Estellai Bogden. Be kitko papasakojo, kad nelabasis "flu" buvo paguldęs į lovą. Išvakarėse Žiemos švenčių pasveiko ir Naujuosius metus pasitiko arizoniečių būryje.

— Buvusios chorų mokytojos Valerija Urbikas vyras Tony prieš dvejus metus buvo sunkiai susižeidęs. Dvejus metus išbuvo be darbo. Neseniai pradėjo dirbti ir manė, kad gyvenimas vėl sunormalės. Bet štai, Kalėdų išvakarėse darbovietės kieme sprogo jo automašinos langas. Nežiūrint kad sprogo dėl defekto, bet garantija (warranty) buvo išsibaigusi, automašinos pardavėjas-agentas atsisakė nuostolį atlyginti. Ir vėl žmogui išlaidos.

Nellie

Laiškai ir parama "Vilniai"

Gerb. "Vilnies" Adm.,

Prisiunčiu \$25 čekį. Tai bus atnaujinimui prenumeratos \$10 ir \$15 į "Vilnies" fondą.

Geriausio linkėjimai laikraščio "Vilnies" ir taikos darbuotojams. Linkiu sveikų, linksmų ir laimingų 1981 metų.

Kostancija Rušinskienė
2883 W. 12 St.

Brooklyn, N. Y. 11224

Miela Nellie,

Cia siunčiu \$30 čekį. Tai bus už W. Malin prenumeratą ir auka \$5, taipgi už prenumeratą N. Venta ir auka \$5. Punktus prašau priskaityti drg. Urmonienei.

Sveikiname jus vilniečius ir linkime linksmų Naujųjų metų. Būkite stiprūs, kiek jėgos leidžia laikykite.

Linkėjimai Pateckui, Marazienei ir jūsų gyvenimo draugui.

Draugiškai,

N. P. Ventai

Brooklyn, N. Y.

Gerb. Adm. Nellie De Schaaf:

Cia rasite perlaidą \$30 sumoje. Pinigai skirstomi taip: Antanina Staškienė atnaujina prenumeratą ir auksa \$10 laikraščio fondui. Likusi \$10 nuo A. ir V. Taraškų už naujmetinį sveikinimą.

Draugė Staškienė linki visiems geros sveikatos ir sėkmės jūsų darbe. Antanina apsigyveno Kalifornijoje 1976 metais. Prieš tai gyveno Cicero, Ill. tad Čikagos apylinkėje turi daug pažįstamų. Jos sveikata pastaruoju metu sumenkėjo, beveik prieš metus ją ištiko "stroke". Dukterys Eleonora Claras ir Frances Laurence apeina jos namų apyvokos darbus ir pagamina maistą. Laiminga, kad turi dvi mielas dukras.

Su geriausiais linkėjimais—

V. Taraškienė

San Francisco-Oakland vaj.

\$200 "Vilnies" fondui

Sanfranciskietė laikraščio vajininkė V. Taraškienė (Trask) atsiuntė laiškutį su \$100 čekiu. Laiškutyje pažymi, kad tai auka "Vilnies" fondui nuo Onos Daivienis, iš Sunnyvale, Cal. Tai ne pirma Onos Daivienis auka. Kiek anksčiau ji aukavo \$50.

Ačių jai, taipgi ir V. Taraškienei už atsiumimą.

Adm.

Gerb. Administracija:

Siunčiu \$30 čekį. Tai bus už prenumeratą Lietuvon Jonui Matukas ir už mano paties Anton K. Matukas, o likusi \$5 auka laikraščio fondui.

Taipgi linkiu viso gero visiems "Vilnies" darbuotojams.

A. K. Matukas
Oregon City, Ore.

Gerb. Adm.:

Cia rasite \$112 čekį. Tai bus už prenumeratą ir \$100 auka "Vilnies" fondui, kad mus laikraštis vis lankytų.

Laikraštis labai patinka, žinios ir straipsniai įdomūs. Jausmais trokštu, kad brangus Jokubka būtų sveikas ir ilgai būtų mūsų tarpe.

Visam kolektyvui linkiu viso gero.

Ver. ir J. Kazlau
Wethersfield, Conn.

9

Laiko veltui neleidžia

Visiems žinoma buvusi chorvedė Valerija Urbikas šiuo metu savo namuose prižiūri du anūkus, kurių motina lanko kolegiją ir tik pavasarį baigs mokslą. Kiek anksčiau prižiūrėdavo net septynis.

Saugodama vaikus, Valerija prie televizoriaus nesėdi, — pergroja 1956 metų ir ankstesnius pažangiečių koncertus, įrašytus į magnetofono juosteles, kuriose yra įrašyti Connie Rimkienės-Agnes Kenston,

Dočkienės-Starevičienės ir Estellos Bogden-Helen Kvainauskienės duetai, taipgi Povilo Daugerio, Leono Joniko ir kitų solo dainos. Kai kuriuos šių koncertų programų numerius iš magnetofono juostelių perrašo į "cassettes". Tris tokias "cassettes" yra įrašiusi Jerry Mikužienei, penkias Estellai Bogden, keturias Helenai Bordner ir keturias Nancy Gordon.

Moteriai nuobodžiauti nėra kada.
N. D.

JAU GRĮŽO IŠ ATOSTOGŲ

Estelle Bogden ir jos vyras Vince grįžę iš atostogų, kurias leido Arizonoje, džiaugiasi atremontavę savo sveikatą ir atnaujinę gerą

nuotaiką. Per šventes vėl buvo išvykę. Ši kartą buvo nuvykę į Wisconsiną aplankyti sūnaus ir jo šeimos.

Estelle Bogden ir Vincentas dabar gyvena naujoje vietoje. Džiaugiasi apylinke ir kaimynais. Girdi, kasdien vis įeina į naujas pažintis su naujaisiais kaimynais.

Užėjus į "Vilnies" istaigą, Estelle atsinaujinto prenumeratą, užsimekėjo už naujmetinį sveikinimą ir \$3 paliko aukų. Viso \$25. Nellie

Apie vadininkę M. Novitski

Magdalena Novitski yra "Vilnies" vadininkė Miamyje, Fla. Mažai kas žino, kad ji yra buvusios Čikagoje plačiai žinomos chorvedės Dorothy Murelis seserėčia (niece). Pasak pačios Magdelenos, jos tėvai susituokė Plymouth, Pa., 1892 metais. Anna, Dorothy Murelienės motina, gimė Plymouth, Pa. Tačiau, kai jos motina patapo neščia su Magdelena, panoro, kad kūdikis gimtų Lietuvoje. Tėvai parvyko, ir kai Magdalena gimė, po penkių mėnesių grįžo Amerikon. Todėl Magdalena laikoma, Lietuvoje gimusia, bet čia Amerikoje nuo kūdikystės dienų augusi. Nellie De Schaaf

SISEVIČIAI DAVĖ DAR \$40

Uolūs "Vilnies" skaitytojai bridgeportiečiai Kazimieras ir Josephina Sisevičiai jau sveikino apmokamu naujmetiniu sveikinimu savo draugus ir pažįstamus, dabar vėl pridavė \$40 ir prašo pasveikinti su Naujaisiais metais visus "Vilnies" ir "Laisvės" skaitytojus bei Sisevičienės sesutę Beatrice Alexander ir palinkėti jiems laimės.

Sisevičiai prisiminė Andrijauską, Budrį, o labiausia Dr. Kaškevičių, iš kurio knygos "Sveikatos šaltinis" yra labai daug pasimokę. Adm.

Jau 93 metų, bet dar . . .

Laikraščio skaitytojai skaitėte "Vilnies" gruodžio 25 dienos laidoje Jono Smalensko išpūdžius iš Lietuvos, kur tarp kitko jis pažymi, jog tai buvo aštuntas jo apsilankymas Lietuvoje.

Gal ne vienam bus staigmena, kad 1980 metų lapkričio 23 dieną Jonui Smalenskui sukako 93 metai amžiaus. Ir kaip praneša Magdalena Novitski laišku, Jonas Smalensas nesiskundžia negalavimais, gydytojai iš jo nesipelno, taipgi nereikia jam jokių vaistų. Defektą teturi tiktai su girdėjimu. Nellie

Palaidojus Oną Shatkienę

Peoria, Ill.—Prašę šį šeštadienį būrys Shatkų šeimos draugų ir kaimynų susirinko į Endsley koplyčią atsisveikinti su pažangaus judėjimo rėmėja Onute Shatkienė, kuri mirė gruodžio 15 toj pačioj ligoninėj, kur mirė jos draugas Jurgis du mėnesiu anksčiau. Ji buvo 93 metų. Onutė nebuvo stipros sveikatos, bet turėjo daug pergyvenimų slaugydama ligonį Jurgį, už kurio ji buvo ištekejusi 1909 metais Farmington, Ill.

Onutė ir Jurgis buvo ilgus metus LDS 70 kp., Peorijoj nariais, taipgi ALDLD, skaitė "Vilnij" per daug metų ir buvo duosnus pažangaus veikimo rėmėjas.

Giliame nuliūdime paliko sūnus Jurgis, dvi dukterys, Theresa ir Alma, keturi anūakai, šeši proanūakai ir vienas pro-pro-anūakas.

Du broliai ir viena sesutė jau mirę. Onutė palaidota Parkview kapinėse, kur ilsisi jos draugas Jurgis.

Palaidojus, lydėjusieji buvo pakviesti į šeimos namus pietums. Reiškiamo giliausią užuojautą likusiai šeimai vardan jų visų pažįstamų. amg

Proga žiemos švenčių ir Naujųjų Metų

I wish a happy Holiday Season to all my friends in Lithuania, and to Vilnis readers in Chicago and Cleveland, Ohio.

MARY MIHASONOK

Sveikiname su Naujaisiais 1981 Metais

Gimines, draugus ir visus "Vilnies" skaitytojus, taipgi sveikiname ir linkime Tarybų Lietuvoj mūsų giminėms geros sveikatos ir laimės.

J. ir J. ŽIURAI
Hot Springs, Ark.

Sveikiname su žiemos šventėmis ir Naujaisiais Metais

Gimines, draugus ir visus "Vilnies" skaitytojus. Linkime visiems geros sveikatos ir laimingų 1981 metų.

JOANA GRIGIENĖ ir šeima
641 Spar Drive
Redwood Shores, Cal. 94065

Linksmų Žiemos švenčių, laimingų Naujųjų metų!

Sveikinu visus gimines, draugus ir pažįstamus Amerikoje ir Lietuvoje. Lai sveikata ir laimė lydi Jus 1981 metais.

A. Mickienė

Chicago, Illinois

LAIMINGŲ NAUJŲJŲ METŲ!

Daina vis skamba,
Ir skambės ji ilgai.
Kol tik žmonės tikės—
Ir laikys prie širdies.

TONY ir VALERIA URBİKAS

Naujųjų 1981 Metų proga

sveikiname gimines bei draugus Amerikoje, Tarybų Lietuvoje ir "Vilnies" kolektyvą.

Linkime sveikatos, sėkmės gyvenime ir kad pasaulyje viešpatautų pastovi taika.

ALEKSAS ir VIOLETA TARASKAI
San Leandro, California

Sveikiname

visus LLD narius ir bičiulius

AMERIKOJE, KANADOJE, PIETŲ AMERIKOJE
ir LIETUVOJE

Linkime daug asmeninės laimės ir taikos pasaulyje.

LLD 198 KP. VALDYBA ir NARIAI
Oakland, San Leandro, California

Linksmų žiemos švenčių ir laimingų Naujųjų Metų!

SVEIKINAME SAVO GIMINES ŠIOJE ŠALYJE ir TARYBŲ LIETUVOJE, TAIPGI ASMENINIUS ir IDEJOS DRAUGUS.

Linkime visiems geros sveikatos, išvėmės jų darbuose. Lai ateinantieji metai teikia laimę ir džiaugsmą, daug saulėtų dienų. Lai žydi pastovi taika ir draugiškas visų tautų sugyvenimas.

MINNIE ir VIDY YUDEN
Mountain Home, Ark.

NELLIE CERE
Hot Springs, Ark.

Vilnis, 1981 sausio 8

NAUJAS LIETUVIŲ TAUTINIŲ KAPINIŲ MENEDŽERIS

Ilgus metus tarnavęs Lietuvos Tautinėmis kapinėms valdytoju (manager) Stanley Kazlas nuo sausio 1 dienos išėjo į pensiją. Iš jo valdytojo pareigas perėmė tris mėnesius atlikęs kapinių valdytojo bandomąjį stažą Kęstutis Triškūnas. Kapinių direktoriai rado jį tinkamu šioms pareigoms.

Ne vienas kapinių sklypų savininkas Stanley Kazlo pasiges, nes buvo žmogus, kuris mokėjo sugyventi su įvairių pažiūrų žmonėmis. Jam buvo visi lygūs, visiems lygiai patarnaudavo.

Tenka laukti, kad naujasis valdytojas Kęstutis Triškūnas nebus prastesnis. Kiek teko patirti, žmogus mandagus, kultūringas, plačių pažiūrų. Kęstutis Triškūnas iš Lietuvos tėvų atvežtas po karo, čia augęs ir čia ėjęs mokslą, laisvai vartoja kaip lietuvių, taip anglų kalbas. X.

Linkėjimai Stanley Žalpio

Seniai nebeamatome parengimuose ir šiaip suėjimuose plačiai visiems žinomo vilniečio Stanley Žalpio ir jo dukters. Pasirodo, kaip daugeliui kitų, taip ir jam kur toliau vykti trukdo amžiaus metų našta.

Anądien jo duktė Nina atsiuntė savo tėvo prenumeratos atnaujinimą ir linkėjimus nuo jo savo draugams, pažįstamiems ir laikraščio skaitytojams.

Stanley Žalpis šiuo metu gyvena Villa Park, Ill. N. De Schaaf

IR ARGENTINOJE MIRŠTA LIETUVIAI

Iš vėliausiai gauto Argentinos lietuvių laikraščio "Vagos" skelbiame mirusių pažangių lietuvių pavardes, gal jų yra ir Amerikos lietuviams pažįstamų.

Paulina Valeckaitė-Leskauskienė mirė rugsėjo 16 d., gimusi 1905 m. kilusi iš Biržų apskr., į Argentiną atvykus 1929 metais. Ištekėjusi už Broniaus Leskausko, abu dalyvavo pažangioje veikloje, buvo nariai "Lietuvių ratelio", velionė, kiek sveikata leido, visuomet darbuosi pagelbėdama moterims prie parengimų.

Rugsėjo 24 d. po sunkios ir ilgos ligos, išgulėjęs aštuonis mėnesius ligoninėje, pusiau paraližuotas mirė Petras Talalis, kilęs iš Kėdainių apskr. Žemių valsč., Ževeliškių kaimo, gimęs 1905 metais, į Argentiną atvykęs 1929 metais. Sveikas būdamas priklausė prie "Lietuvių Liaudies Teatro" ir kitų organizacijų, buvo "Lietuvių Ratelio" narys, skaitė lietuvišką spaudą, iki paskutinio dienu laikraštį "Vagą" skaitė ir rėmė.

Antanina Stonaitė-Jasinskienė mirė rugsėjo 18 d., sulaukusi 85 metų, į Argentiną atvykusi 1918 metais, buvo ilgametė laikraščio "Vagos" skaitytoja ir rėmėja. Velionė kilusi iš Gerdiškių, Kauno apskr.

Rugpjūčio 26 d. po ilgos ir sunkios ligos mirė Antanas Jackūnas, sulaukęs 77 metų amžiaus, į Argentiną atvykęs 1929 metais. Velionis kilęs iš Utenos apskr., Kalvių kaimo.

ANTANINA MICKŲ IŠTIKO NELAIME

"Vilnies" skaitytoja, ALMK klubo narė Antanina Mickų ištiko skaudi nelaimė. Išlipus jai iš autobuso prie 63-čios gatvės ir California ir einant per gatvę, ant jos užlėkė automašina. Skubiai ją nuvežus į šv. Kryžiaus ligoninę, gydytojai rado sulaužytą kojos kaulą ir kelis šonkaulius.

Antanina į šią šalį atvyko prieš dešimt metų iš Lietuvos brolio iškviesta nuolatiniam gyvenimui. Praeitą vasarą buvo atsikvietusi iš Lietuvos viešnagėn savo dukrą. Dukra čia susirado vyrą ir susituokė. Po vestuvių parvyko atgal į Lietuvą sutvarkyti reikalų. Pavasariop grįš atgal Amerikon pas vyrą. Ketina įsikurti Čikagoj.

A. Vaitkienė

MARQUETTE PARKE NESAUGU

Čikagos lietuviškoje sostinėje Marquette Parke, iš ties, pasidarė nesaugu, ypač senesnio amžiaus žmonėms. Neseniai plėšiko buvo užmuštas dypukas A. Siliūnas, 69 metų amžiaus. Plačiai apie jį rašo ir komentavo lietuviški laikraščiai, netgi sujudo namų savininkai, kas daryti, kad tirtai lietuviams apgyventas miesto rajonas pasidarė taip

nesaugus žmonėms.

Gruodžio 18 dienos "Chicago Tribune" irgi atkreipė dėmesį, kas dedasi Marquette Parke. Pasirodo, užpuolimai vyksta po užpuolimo. Kaip pažymi komentatorė Anne Keegan, skersgatvyje 68 gatvės ir Campbell Ave. buvo užpulta einanti iš bažnyčios tūla Mary J., 70 metų amžiaus. Kitoje vietoje, prie 71 ir Mozart gatvių, 10:30 val. ryte buvo užpulta Louise K., 73 metų amžiaus. Stella K., 70 metų, buvo užpulta 2:30 val. po pietų prie 64 gatvės ir Campbell Ave.

Ryšium su šiais ir kitais užpuolimais, marquetteparkiečių senų žmonių delegacija lankėsi City Hall, prašydama pagalbos.

A. GERDUS ATSIUNTE LAIŠKUTĮ

Gruodžio 19 gavome nuo buvusios čikagietės, dabar persikėlusios gyventi į Washington, Ill., Antoinette Gerdus laiškutį.

Ji prašo, kad ir jos naujametinis sveikinimas būtų įdėtas laikraštyje. Atsiprašo, kad vėluojasi, nes pastarąsias dvi savaites sirgusi.

Taipgi atsiuntė mirties prisiminimą Mrs. Shatkus ir savo prenumeratos atnaujinimą. Viso \$35. N.

MIRUS

George Montvilas

Reiškiame gilią užuojautą jo žmonai Mary, švogeriui Vincent Kizelevičiui ir jo šeimai, anūkams, anūkėms bei kitiems giminėms. Žinokite, kad ir mes kartu liūdime netekę nuoširdaus idėjos draugo.

ALVINA and JOHN STRICH
Kenosha, Wis.
MONICA LUKAS
PAULINE MOTECZUS

PRISIMINIMAS

Mary Schultz

Gyveno 4353 S. Maplewood Ave., Chicago
Mirė 1980 metų sausio 19

Gerai ją atsimena daugelis "Vilnies" skaitytojų, draugai ir kaimynai. Tebėra ji trijų jos seserėčių, broleto ir podukros šeimų širdyse.

Seserėčia ADELA WILSON
Highland, California

CLEVELAND, OHIO

PRISIMINIMAS

Marijonos Karsokienės — Karson

Mirė jau virš dešimt metų, bet dar vis liūdim

Vyras VLADAS KARSOKAS,
sūnus JUOZAS, šeima ir anūkai

VIEŠA PADEKA

Mano tėvelis Robert Smigelskas mirė East Patchogue, Long Island, New Yorke gruodžio 8 d. 1980 m. Jo pelenai buvo atvežti į Detroitą ir palaidoti šalia mano mirusios mamytės Uršulės Smigelskienės Grand Lawn kapinėse. Jo pagerbimui ir atminčiai buvo pietūs Detroito Lietuvių Klubo patalpose gruodžio 14 d. Mano tėvelis buvo ilgametis "Vilnies" skaitytojas.

Siuomi dėkoju Servit Gugui už apie mano tėvelį pasakytą gražią prakalbą, Antanui Vasariui ir jo žmonai Mildred už visą pagalbą pietus rengiant visoms šeiminkėms virtuvėje ir visiems draugams bei pažįstamiems, kurie dalyvavo mano tėvelio pagerbime.

Liūdinti lieku,

Duktė, ALICE FISCHER ir šeima
E. Patchogue, New York

MIRUS

George Montvilas

Reiškiame gilią užuojautą jo žmonai Mary, švogeriui Vincent Kizelevičiui ir jo šeimai, anūkams, anūkėms bei kitiems giminėms.

Žinokite, kad ir mes kartu liūdime netekę nuoširdaus idėjos draugo.

A. ir S. J. Jokubkai	Eva Sankus	A. Vaitkus
V. & D. Yotka	Millie Kancere	F. Vaitkus
J. ir M. Marazai	Helen Pajūnas	Albertina Jakienė
P. Malinauskienė		Mary Mihasonok

Liūdnas mirties prisiminimas

ADOMAS STAŠKUS

(Mirė 1969 metų gruodžio 23 dieną)

Liūdnai ir širdį veriančiai praslinko vienuolika metų nuo tos skaudžios dienos, kuomet sustojo plakusi mūsų mylimo vyro, tėvo, uošvio ir senelio Adomo Staškaus širdis.

Nors laikas bėga, bet palikta širdyje žaizda nei kiek nesumažėjo. Mes žinom, kad jokios ašaros bei dejonės iš šalto kapo mums Jo negrąžins, bet atėjus tai dienai, kuomet prieš vienuoliktus metus jis užmigo amžinu miegu, norisi garsiau sudejuoti ir priminti draugams apie jo pasišalinimą.

Gerbsime jo šviesų atminimą iki mūsų krūtinėse širdys plaks.

Lai Jam būna amžina ramybė.

Liūdinti žmona ANTANINA STAŠKIENĖ,
dukros — FRANCES LAURENCE
ir ELEONORA CLARAS

VIENA IŠ NUŽUDYTŲ – LIETUVAITĖ

Kaip žinia, prieš kurį laiką El Salvadore fašistiniai reaktininkai nužudė tris amerikietes vienuoles. Pasirodo, kad viena iš jų – lietuvaitė, iš Clevelando, 41 metų amžiaus Dorothy Kazel-Kazlauskaitė.

Vienuolė Dorothy prieš pasisiūlymą vykti į El Salvadorą prieš šešerius metus dirbo mergaičių mokykloje. Jos tėvai tebegyvena Clevelande.

Mirę lietuviai

Gruodžio 13 d. mirė Petras Kėželis, sulaukęs 72 metų. Laidotuvės buvo privačios.

Gruodžio 14 d. mirė Marcijona Samolis, sulaukusi 88 m., gimusi Lietuvoje, Telšių apskrityje, Amerikoje išgyveno 67 metus.

Gruodžio 15 d. mirė Veronika Banass, sulaukusi 85 metų, gimusi Lietuvoje. Amerikoje išgyveno 68 metus.

Gruodžio 17 d. mirė Marija Šalčiūnienė, sulaukusi 74 metų.

Gruodžio 17 d. mirė Marius

Katiliškis, gimęs Gruzdziuose, Lietuvoje. Gyveno Lemont, Illinois.

Gruodžio 18 d. mirė Maria Norvaišienė, gimusi Latvijoje, augusi Lietuvoje, Biržuose. Amerikoje išgyveno 30 metų.

Gruodžio 22 d. mirė Bronė Montikas-Augutytė, sulaukusi senatvės, gimusi Lietuvoje, Salantų parapijoje. Amerikoje išgyveno 66 metus.

Gruodžio 22 d. mirė Jokūbas Baltramonaitis-Baltys, sulaukęs 80 metų, gimęs Lietuvoje, Kybartuose. Amerikoje išgyveno 30 metų.

Gruodžio 22 d. mirė Irena Nekienė-Daugirdaitė, gimusi Lietuvoje, Kaune. Amerikoje išgyveno 20 metų.

Gruodžio 23 d. mirė Karolis Balys, sulaukęs 74 metų, gimęs Latvijoje, Rygoje, užaugęs Lietuvoje Skapišky. Amerikoje išgyveno 31 m., Dearborn Heights, Michigan.

Gruodžio 25 d. mirė Sylvia Williams, pagal tėvus Laurin, sulaukusi 57 metų, gimusi Čikagoje, Illinois.

Gruodžio 25 d. mirė Eva Drungelis, pagal pirmą vyrą Songaila, sulaukusi 77 metų, gimusi Čikagoje, Illinois.

MIAMI, FLA.

Mirus

Apolonijai Bečienei

Reiškiam gilią užuojautą likusiems nuliūdime: sūnui Zenonui su žmona, anūkui Kenneth, jo žmonai Donnai ir anūkui Dennis, bei likusiems giminėms ir draugam.

LIETUVIŲ SOCIALINIO KLUBO VALDYBA ir NARIAI

MIRUS

George Montvilas

Reiškiam gilią užuojautą jo žmonai Mary, švogeriiui Vincent Kizelevičiui ir jo šeimai, anūkams, anūkėms bei kitiems giminėms.

Bessie Pavilonis
Julia Urmon
Louis De Schaaf
Nellie De Schaaf
J. Juodaitis
Ruth Cogler
C. Sisevich
J. Sisevich
Alexander Kalenda
Helen Kalenda
Martha Marquardt
Edward Jordan

Frances Jordan
Marcella Wassel
Andrew Andrijaitis
John Pateckas
Martha Plauska
Agnes Mikolaitienė
Tony Litvinas
Mary Urbikas
Julius Urbikas
Vince Powell
Tony Powell

Anthony Shainauskas
Sophie Shainauskas
Anna Shastok
Aldona Olson
Frank Olson
Adele Copin
John Copin
Anna Šileikis
Valeria Urbikas
John Feiza
Tony Urbikas
A. Butkis

MIAMI, FLA.

Mirus

Charles Tamošius

Reiškiam širdingą užuojautą velionio našlei Anei Tamošiu-
nieni bei artimiems, giminėms ir draugams.

M. Kvetkas
B. Szita
J. J. Strolis
Mr.-Mrs. Stawic
T. Lombard
J. Krupp
H. F. Mankauskas
J. Lazauskas
A. V. Nevins
J. Žutra
P. M. Počius
S. Yurewicz
S. Owoski
F. Taranda
C. Sžten

P. Pasichnyki
M. Nevins
F. Kalinchuk
M. Kissel
A. Szvegza
U. Daugirda
V. M. Bovinas
S. Dmitrief
M. Bruzas
G. P. Rušinskas
S. Kanapé
J. Andrus
G. Kolik
E. L. Stankus
M. Koch

A. N. Iešmonta
M. Novitski
J. Smolenskas
St. Danis
J. Macina
B. Oday
Chicago
N. Proczyn
H. Dmetrenko
I. H. Chelkis
C. Urbšaitis
T. Mikitinas
M. Kutka
A. P. Becienė
M. Kozowski

MIAMI, FLA.

Mirus

Charles Tamošius

Reiškiam širdingą užuojautą našlei Anei Tamošiu-
nieni bei artimiems giminėms ir draugams.

MIAMI LIETUVIŲ SOCIALINIO KLUBO
VALDYBA ir NARIAI

DETROIT, MICH.

Mirus

Robert Smigelskui

Reiškiam gilią užuojautą velionio dukrai Alice Fischer, žentui
George Fischer, anūkui ir jo žmonai, daktarams Robert ir Louise
Fischer, visiems giminėms bei idėjos draugams. Žinokite, kad ir
mes kartu liūdime netekę draugo.

W. ir L. Gugas
A. ir E. Rye
A. Webber
A. Tamol
B. Klimas
S. Nausėda
M. Rudzevičienė
A. Daukus
A. Kairaitis
A. Paulauskas

T. Masis
A. ir A. Stacey
E. Yuodaitienė
F. ir S. Nakas
J. ir S. Smith
A. ir M. Vasaris
S. ir R. Gugas
F. Yoshonis
A. Dockus
F. Clark
A. Daskus

M. Norush
E. Ulinskienė
S. Sawchuk
A. Sharka
M. ir P. Stunskas
S. Masis
A. ir B. Rye
A. Wardo
C. ir A. Garelis
J. Urbon

MIAMI, FLA.

Mirus

Apolonija Bečienė

Reiškiam širdingą užuojautą likusiems nuliūdime sūnui
Zenonui su Marčia ir anūkam Dennis ir Kenneth, jo žmonai
Donnai ir visiems artimiems, giminėms bei draugams.

F. H. Mankauskas
C. B. Pranevičia
St. Danis
O. Shimkus
U. Daugirda
A. N. Iešmonta
J. Lazauskas

J. Andrus
J. Smalenskas
J. J. Strolai
M. Nevins
M. Kvetkas
J. Shukaitis

J. Zutra
R. Chulada
M. Novitski
A. Švegžda
J. Nevins
A. V. Nevins
Marie Koch

Mintyje ir širdyje taip arti

Ne toliau kaip nuotrauka
Jūsų šypsenos, meilūs žodeliai
Mielie tėveliai gyvena mano atmintyje,
Širdies globoje taip arti,
taip arti!

Kaip dažnai saulėleidis
Primena tuos žygius,
tuos laikus,
Kai sykiu buvom,
kalbėjom,
Mainėmės sapnais
taip seniai, taip seniai!

Kvėpėjimas
raudonų rožių,
Kristalinis
rudens dangus
Stebuklingai atmintį
žavėja
Širdį veda prie jumi
taip arti, taip arti!

Neseniai balandėlių burkavimą
Švelnus vėjelis nešė, o dabar
Sielvartingus balsus, Jūsų girdžiu.
Ant oro bangų atsiliepia taip toli,
taip toli!

Helen ir Felix Beadal

Liūdinti duktė
HELENA BEADAL

Sukurta 1974 vasario 4 ir 14; 1979 spalio 10 prisimenant mielus
tėvelius jų vedybų sukakties proga. Sausio 18 d., 1981 būtų
sukakę 67 metai nuo sukūrimo jų šeimos žydinio. Dabar jie sykiu
ant visados, visados.